

Dôvodová správa

B. Osobitná časť

K Čl. I

K § 1

Ustanovuje sa predmet úpravy právnych vzťahov pri výkone integrovanej posudkovej činnosti. Predkladaný návrh zákona je z hľadiska jeho vecného obsahu procesnou právnou úpravou. Zároveň ide aj o hmotnoprávnu úpravu v súvislosti s cieľom naplniť zmysel a účel zákona.

Zjednocuje sa spôsob posudzovania tak sociálneho ako aj lekárskeho na viaceré účely. Podľa navrhovaného zákona sa bude vykonávať sociálna posudková činnosť a lekárska posudková činnosť, pričom výstup z tejto posudkovej činnosti bude integrovaný posudok, ktorý bude určený na uplatnenie nárokov posudzovanej osoby v oblasti sociálnych služieb podľa zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnych službách“), v oblasti peňažných príspevkov na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia podľa zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o peňažných príspevkoch na kompenzáciu“) a tiež v oblasti sociálnej ekonomiky podľa zákona č. 112/2018 Z. z. o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnej ekonomike). Podmienky, za akých si môže posudzovaná osoba uplatniť nároky vo väzbe na vykonané posúdenie podľa navrhovaného zákona, budú naďalej upravené vo vyššie uvedených osobitných predpisoch.

Pri funkčných dôsledkoch zdravotného stavu účastníka konania ide najmä o hodnotenie a posudzovanie zdravotného stavu a funkčných schopností a vyhodnotenie všetkých podkladov, dôkazov individuálne a vo vzájomných súvislostiach a určenie jej stupňa odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby. Posudzovanie funkčných dôsledkov zdravotného stavu sa dá definovať aj ako komplexné zhodnotenie potrieb účastníka konania a ich kompenzácie, zníženie schopnosti vykonávať činnosti v rámci jednotlivých druhov odkázanosti, a to v kontexte zohľadňovania jeho individuálnych predpokladov, faktorov jeho konkrétneho rodinného prostredia a prostredia, ktoré ovplyvňuje jeho začlenenie do spoločnosti a ich vplyvu na schopnosť účastníka konania vykonávať bežné činnosti v rámci uspokojovania základných životných potrieb.

Na účely toto zákona sa za dlhodobé zdravotné postihnutie považuje stav ktorý znižuje telesné, duševné a zmyslové schopnosti, ktorý bráni plnohodnotnému a účinnému zapojeniu sa do pracovného prostredia fyzickej osoby v porovnaní so zdravou fyzickou osobou, ktoré podľa poznatkov lekárskej vedy má trvať najmenej dva roky (ďalej len „dlhodobé zdravotné postihnutie“); dlhodobé zdravotné postihnutie sa preukazuje lekárske posudkom podľa § 25a

ods. 6 alebo rozhodnutím o nepriznaní invalidného dôchodku, z ktorého vyplýva pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 20 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou, nie staršími ako dva roky.

Navrhuje sa vykonávať integrovanú posudkovú činnosť v „konaní o integrovanom posudku“, pričom takýmto konaním sa myslí nielen konanie, v rámci ktorého sa vydá rozhodnutie – integrovaný posudok, ale aj procesné rozhodnutia (napr. rozhodnutie o prerušení konania, o zastavení konania). Predkladaný návrh zákona je vypracovaný v súlade s legislatívnymi pravidlami vlády. Pri tvorbe reformy bolo potrebné vzhľadom na integráciu troch oblastí ako PP na kompenzáciu, sociálnych služieb a sociálnych podnikov v sociálnej ekonomike zjednotiť a unifikovať spôsob posudzovania tak sociálneho ako aj lekárskeho, nakoľko bolo potrebné nájsť prienik pri posudzovaní na rôzne účely/oblasti. Znenie návrhu zákona bolo upravené a boli v maximálne možnej miere zjednotené používané pojmy, rozdielnosť v niektorých používaných pojmoch bola zachovaná z dôvodu rozdielného účelu.

V súvislosti so zmenou medicínskych kritérií (napr. zoznam ťažkých zdravotných postihnutí) - navrhovaná zmena predstavuje odklon od zoznamu diagnóz a vyjadrenia percentuálnej miery funkčnej poruchy v terajšej platnej legislatíve. Na ťažké zdravotné postihnutie sa nahliada ako na nedostatok telesných, duševných a zmyslových funkcií vyplývajúcich aj z viacerých diagnóz, nie ako na sumár diagnóz. Posúdenie ťažkého zdravotného postihnutia bude výsledkom odborného, komplexného, ale najmä personalizovaného zhodnotenia funkčného dôsledku všetkých ochorení a ich vplyvu na telesné, duševné a zmyslové znevýhodnenie, ich vplyvu na oblasť mobility a orientácie, komunikácie, sebaobsluhy. Pre pomoc hendikepovanej osoby nie je dôležitá diagnóza, ale jej funkčný dôsledok, ktorý jej znemožňuje integrovať sa do spoločnosti, alebo má za následok odkázanosť na pomoc inej fyzickej osoby aj v domácom prostredí. Navrhovaná zmena zohľadňuje aj stavy, ktoré zákon doposiaľ neuvádzal ako ŤZP, nakoľko ochorenia neovplyvňovali zdravotné postihnutie s najvyšším percentuálnym ohodnotením. V zmysle vyššie uvedeného bol doplnený aj vzor lekárskeho posudku, v ktorom hneď na úvod posudkový lekár uvedie diagnózy, z ktorých pri vypracovaní lekárskeho posudku vychádza.

K § 2

V rámci základných ustanovení sa definuje, kto sa považuje za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím, a to v súvislosti s posudkovou činnosťou a uplatňovaním si nárokov podľa zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu. Na účely posudzovania ťažkého zdravotného postihnutia sa v prílohe č. 1 k návrhu zákona ustanovuje zoznam ťažkých zdravotných postihnutí.

K § 3

Definujú sa jednotlivé druhy odkázanosti, ktoré je pri posudzovaní osoby potrebné určiť za účelom následného uplatnenia nárokov a poskytnutia pomoci podľa zákona o sociálnych službách a zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu.

Určovanie odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby a stupňa tejto odkázanosti bude slúžiť na účely poskytovania sociálnych služieb podmienených touto odkázanosťou a na účely peňažného príspevku na opatrovanie. Stupne odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby sú ustanovené v prílohe č. 2 návrhu zákona.

Ďalej sa definuje odkázanosť fyzickej osoby na dohľad, ktorá je v súlade so zákonom o sociálnych službách relevantnou na účely poskytovania sociálnej služby v zariadení podporovaného bývania. V prípade, ak je posudzovaná osoba odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby, pri posudzovaní odkázanosti na dohľad pôjde o zisťovanie, či táto osoba si vie väčšinu jednotlivých činností v rámci každej zo základných životných potrieb, ktoré nie je schopná samostatne uspokojovať, vykonávať sama resp. či pri ich vykonávaní potrebuje dohľad inej osoby nad týmto vykonávaním, ktorý je realizovaný jej usmerňovaním, inštrukciami, kontrolou pri ich plánovaní, príprave a vykonávaní. Podrobnosti o posudzovaní dohľadu budú upravené vo vykonávacom právnom predpise.

Životné potreby, pri ktorých sa posudzuje schopnosť fyzickej osoby ich samostatne uspokojovať a činnosti v ich rámci, pri ktorých sa posudzuje schopnosť fyzickej osoby ich samostatne vykonávať alebo ich vykonávať s dohľadom, a s nimi súvisiaci spôsob posudzovania stupňa odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby sú ustanovené, v súlade so splnomocňovacím ustanovením § 21 písm. b) šiestym bodom zákona, vykonávacím všeobecne záväzným právnym predpisom k tomuto zákonu. Na rozdiel od doterajšej právnej úpravy (Príloha č. 3 k zákonu o sociálnych službách) bude pre priznanie príslušného stupňa odkázanosti relevantným nielen posudzovanie odkázanosti pri činnostiach v rámci sebaobsluhy, ale aj posudzovanie odkázanosti pri činnostiach v rámci starostlivosti o domácnosť a posudzovanie odkázanosti pri činnostiach v rámci základných sociálnych aktivít. U prijímateľa sociálnej služby podmienenej odkázanosťou rozsah poskytovanej pomoci pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby (vecný rozsah aj časový rozsah) a spôsob jej poskytovania (priama osobná pomoc pri vykonávaní činností alebo len inštruovanie, usmerňovanie, monitorovanie a kontrola pri plánovaní, príprave a vykonávaní činností), bude vychádzať z priznaného stupňa odkázanosti a konkrétnych činností v rámci základných životných potrieb, ktoré nie je prijímateľ tejto sociálnej služby schopný vykonávať samostatne, alebo ktoré je schopný vykonávať s dohľadom, a sú obsiahnuté vo výrokovej časti rozhodnutia o integrovanom posudku (§ 12 ods. 1 písm. d) zákona.) Takto koncipovanou právnou úpravou však nie je dotknutá povinnosť poskytovateľa sociálnej služby v zariadení sociálnych služieb podmienenom odkázanosťou vychádzať pri poskytovaní pomoci pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby, ako odbornej činnosti v rámci poskytovania tejto sociálnej služby, podľa individuálnych potrieb prijímateľa sociálnej služby v konkrétnom čase na rozsah a spôsob jej poskytovania. V súvislosti s meniacim sa rozsahom poskytovanej pomoci pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby, ako odbornej činnosti v rámci poskytovania tejto sociálnej služby, ktorý môže mať vplyv na integrovaným posudkom priznaný stupeň odkázanosti, je však poskytovateľ sociálnej služby oprávnený z takýchto dôvodných pochybností o správnosti integrovaného posudku podať príslušnému správnomu

orgánu impulz na začatie konania o integrovanom posudku z vlastného podnetu správneho orgánu (§ 78 ods. 4 písm. c) zákona).

Obdobne ako bolo doteraz ustanovené v zákone o peňažných príspevkoch na kompenzáciu a tiež v zákone o sociálnych službách, navrhuje sa pri posudzovaní odkázanosti neplnoletej fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby, na dohľad a na osobnú asistenciu nezohľadňovať potrebu pomoci, ktorá vyplýva z bežnej rodičovskej starostlivosti. Na predmetné ustanovenie je potrebné nahliadať tak, že pri posudzovaní odkázanosti neplnoletej osoby na pomoc, dohľad a osobnú asistenciu sa posudzovaná osoba porovnáva s fyzickou osobou rovnakého veku a pohlavia, bez zdravotného postihnutia alebo nepriaznivého zdravotného stavu. Berie sa teda do úvahy aj rozdiel v miere a intenzite pomoci poskytovanej takejto fyzickej osobe pri jednotlivých činnostiach. V znení predmetného ustanovenia je potrebné pojem “bežná rodičovská starostlivosť” spájať so slovným spojením „poskytovaná neplnoletej fyzickej osobe rovnakého veku a pohlavia“ a interpretovať ju a aplikovať aj v celom kontexte obsiahnutia tohto ustanovenia v znení návrhu zákona a jeho vnútornej previazanosti. Predkladateľ má za to, že rodičovská starostlivosť u detí odkázaných na pomoc inej osoby je náročnejšia v porovnaní so starostlivosťou o deti bez postihnutia a nemožno ju považovať za bežnú rodičovskú starostlivosť. Z uvedeného dôvodu je potrebné prihliadať na skutočnosť, že zabezpečenie úkonov stravovania, hygieny alebo sprevádzania dieťaťa do školy, odkázaného na pomoc inej fyzickej osoby (napríklad z dôvodu ťažkej poruchy osobnosti, intelektu alebo správania) je náročnejšia časovo ako aj fyzicky ako zabezpečenie daných úkonov u dieťaťa bez zdravotného znevýhodnenia, napr. u 8 ročného dieťaťa bez postihnutia je možné hovoriť o relatívne samostatnom jedení, dieťa s telesným postihnutím môže mať problém najesť sa samo a je potrebné ho kŕmiť a dieťa s duševnou poruchou nemusí mať problém najesť sa, ale môže byť potrebné neustále dohliadať na proces jedenia (dieťa zabudne jesť, odvedie sa jeho pozornosť na iné veci a pod.) Takéto situácie musia byť zohľadnené v procese posudzovania funkčných dôsledkov zdravotného stavu. Aspekt pohlavia pri posudzovaní odkázanosti neplnoletej osoby na pomoc, dohľad a osobnú asistenciu pri porovnávaní vykonávania ustanovených činností s fyzickou osobou rovnakého veku a pohlavia, bez zdravotného postihnutia alebo nepriaznivého zdravotného stavu je odôvodnený povahou a charakterom a tým rodovým podmienením vybraných činností, napr. v rámci sebaobsluhy- oholiť sa, vymeniť si hygienické vložky.

Ďalšie druhy odkázanosti majú súvislosť s poskytovaním peňažných príspevkov na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia, a preto sú podmienené ťažkým zdravotným postihnutím. Ide o odkázanosť na osobnú asistenciu, na pomôcku, na úpravu pomôcky, na zdvíhacie zariadenie, na úpravu osobného motorového vozidla, na úpravu bytu, na úpravu rodinného domu, na úpravu garáže, na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, na jednotlivé druhy kompenzácie zvýšených výdavkov a na sprievodcu.

V prospech osôb s ťažkým zdravotným postihnutím sa odkázanosť na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom rozširuje aj o imunologické ochorenia ťažkého stupňa vzhľadom na odôvodnenú potrebu, ktorá vyplynula z odbornej diskusie.

Tak ako je tomu doposiaľ v zákone o peňažných príspevkoch na kompenzáciu, kritériá na účely posúdenia odkázanosti na kompenzáciu zvýšených výdavkov na diétne stravovanie, zvýšených výdavkov súvisiacich s hygienou a zvýšených výdavkov súvisiacich s opotrebovaním šatstva, bielizne a obuvi a bytového zariadenia, sú ustanovené v samostatných prílohách, ktoré sú súčasťou navrhovaného zákona.

K § 4

Konanie o integrovanom posudku budú viesť, ako vecne príslušný správny orgán, orgány štátnej správy v oblasti sociálnych vecí, rodiny a služieb zamestnanosti, ktorými sú v prvom stupni úrady práce, sociálnych vecí a rodiny a odvolacím orgánom bude Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny. Na miestnu príslušnosť sa vzťahuje všeobecná úprava § 7 ods. 2 správneho poriadku. Rozhodovanie vo veci integrovaného posudku v pôsobnosti príslušného orgánu štátnej správy zároveň predpokladá v celoštátnom rozsahu zjednotenie vykonávania procesných postupov, organizačných postupov a personálnych postupov v konaní o integrovanom posudku, ako aj zjednocujúce metódy, prostriedky, spôsoby, formy a postupy vykonávania odborných pracovných činností a procesov v konaní o integrovanom posudku. V tejto súvislosti sa navrhuje, aby sa na konanie o integrovanom posudku vzťahoval zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov s ustanovenými odchýlkami a výnimkami. Výnimku predstavuje nevzťahovanie ustanovení § 33 ods. 2, § 60, § 62 až § 68 správneho poriadku, týkajúcich sa preskúmania oneskoreného odvolania, obnovy konania a preskúmania rozhodnutia mimo odvolacieho konania. Cieľom je dosiahnuť, aby sa konanie o integrovanom posudku nepredlžovalo v rámci používania mimoriadnych opravných prostriedkov a aby si posúdené osoby uplatňovali súvisiace nároky podľa osobitných predpisov v čase, kedy sú na poskytnutie nástrojov pomoci odkázané. Ak by správne orgány aplikovali § 33 ods. 2 správneho poriadku, museli by doručovať tak sociálny ako aj lekárske posudky s primeranou úložnou lehotou ako aj primeranou lehotou na vyjadrenie a ďalšou lehotou na vyjadrenie sa správneho orgánu k námietkam, čím by sa neúmerne predlžoval čas konania. Obdobne boli výnimky zo správneho poriadku doteraz ustanovené na účely konania o peňažnom príspevku na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia, v rámci ktorého sa doposiaľ vykonávala aj lekárska posudková činnosť a sociálna posudková činnosť. Skutočnosť, že sa na konanie o integrovanom posudku nevzťahuje § 33 ods. 2 správneho poriadku nič nemení na viazanosti konania o integrovanom posudku § 3 ods. 2 správneho poriadku aj pokiaľ ide o príležitosť, aby mohli účastníci konania svoje práva a záujmy účinne obhajovať, najmä sa vyjadriť k podkladu rozhodnutia a uplatniť svoje návrhy. Nevzťahovanie § 33 ods. 2 správneho poriadku na konanie o integrovanom posudku je odôvodnené osobitnou úpravou (špecifikami) konania o integrovanom posudku v zákone, ktoré vo svojich dôsledkoch zabezpečujú účinnú súčinnosť a spoluprácu a uplatňovanie práv účastníka konania pri zisťovaní skutkového stavu a pri vykonávaní dokazovania počas celého priebehu konania, pričom zisťovanie skutkového stavu a vykonávanie dokazovania sú formalizované a viazané zákonnou právnou úpravou (od sebahodnotiaceho dotazníka, obsahových náležitostí žiadosti o integrovaný posudok, cez vykonávanie sociálnej posudkovej činnosti, lekárske posudkové činnosť, ktoré predchádzajú vydaniu integrovaného posudku). Povinnosť správneho orgánu dať možnosť účastníkovi

konania, aby sa aj pred vydaním rozhodnutia mohol vyjadriť k jeho podkladu i k spôsobu jeho zistenia a navrhnúť jeho doplnenie tak, ako to ustanovuje § 33 ods. 2 správneho poriadku, možno preto považovať za neúčelnú administratívnu záťaž neodôvodnene predlžujúcu konanie .

Ustanovenia § 6 až 9 a § 12 až 15 zákona upravujú v tomto zákone, ako v špeciálnej právnej úprave len osobitosti, špecifiká v správnom konaní o integrovanom posudku, a toto správne konanie je preto viazané správnym poriadkom a aj tieto osobitosti a špecifiká v správnom konaní o integrovanom posudku sa musia interpretovať a aplikovať postupom od viazanosti touto osobitnou právnou úpravou ku všeobecnej právnej úprave obsiahnutej v správnom poriadku (nie opačne).

K § 5

Predmetom ustanovenia je určiť funkčnú príslušnosť prvostupňového správneho orgánu, ktorým je úrad práce, sociálnych vecí a rodiny. Príslušnosť odvolacieho správneho orgánu - Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny vyplýva zo zákona č. 453/2003 Z. z. o orgánoch štátnej správy v oblasti sociálnych vecí, rodiny a služieb zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Navrhované zmeny v zákone č. 453/2003 Z. z. sú obsiahnuté v čl. II.

K § 6

Ustanovuje sa, za akých okolností môže osobu, ktorej funkčné dôsledky zdravotného stavu majú byť posúdené podľa zákona o integrovanej posudkovej činnosti, zastupovať iná osoba. Ide o situáciu, keď má byť posúdená maloletá osoba, pre ktorú vykonáva opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately zariadenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately na základe rozhodnutia súdu. V danom prípade maloletú osobu zastupuje zariadenie.

Ďalšou situáciou je, keď si osoba z dôvodu svojho zdravotného stavu nemôže sama podať žiadosť o integrovaný posudok, v záujme riešenia jej potrieb je však nevyhnutné začať konanie podľa zákona o integrovanej posudkovej činnosti. V tomto prípade sa navrhuje umožniť, aby v jej mene mohla podať žiadosť iná fyzická osoba za podmienky, že je v plnom rozsahu spôsobilá na právne úkony, a to na základe potvrdenia ošetrojúceho lekára o zdravotnom stave účastníka konania. Možnosť podať žiadosť inou osobou je upravené v zákone o sociálnych službách aj v zákone o peňažných príspevkoch na kompenzáciu, pričom v prípade zastupovania inou osobou ide obvykle o rodinného príslušníka alebo inú osobu, ktorá má k účastníkovi konania blízky vzťah a má vedomosť o skutkovom stave dôsledkov jeho nepriaznivého zdravotného stavu a ťažkého zdravotného postihnutia.

K § 7

Ustanovuje sa, že konanie o integrovanom posudku sa začína na základe písomnej žiadosti fyzickej osoby. Z uvedeného vyplýva, že konanie sa začne v prípade, ak osoba vyjadrí záujem byť posúdená, nakoľko si chce následne uplatniť nároky podľa zákona o sociálnych

službách, zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu alebo zákona o sociálnej ekonomike, resp. nároky podľa viacerých uvedených zákonov. Žiadateľ k svojej žiadosti priloží dokumenty preukazujúce jeho zdravotný stav (lekárske nálezy), sebahodnotiaci dotazník a, v prípade ak sa jedná o účastníka konania s mentálnym postihnutím, neurovývinovou poruchou alebo duševnou poruchou, tak aj klinicko-psychologický nález funkčnej kapacity. Klinický psychológ ako jediný špecialista vykonáva komprehenzívne hodnotenie psychického stavu (klinické aj psychometrické) a stanovuje, ako aj testami objektivizuje, mieru poruchy pre psychické funkcie, ktoré nie sú klinicky zjavné (napr. pre kognitívne funkcie, adaptačné osobnostné funkcie, psychotizmus, mieru internalizácie symptómov, odlišuje simuláciu a disimuláciu u zdravotných stavov). Ak účastník konania žiada o posúdenie, či má dlhodobé zdravotné postihnutie predkladá aj podrobný opis pracovnej činnosti.. V prípade ak účastník konania nepredloží podrobný opis pracovnej činnosti tak v integrovanom posudku nebude posúdený na daný účel. Sebahodnotiacim dotazníkom sa podporuje sebaidentifikácia posudzovanej osoby a je prvotným zdrojom informácií o ťažkostiach vyplývajúcich z funkčných dôsledkov zdravotného stavu, ktoré posudzovaná osoba pociťuje. Dotazník má 12 otázok a vychádza z metodiky Whodas.

Podľa správneho poriadku môže účastník konania predložiť správnemu orgánu počas konania aj ďalšie dôkazy, zdravotnú dokumentáciu vrátane dokladov preukazujúcich funkčné dôsledky zdravotného stavu (priložením k žiadosti alebo v priebehu konania). Takýmito dôkazmi môžu byť napr. odborné nálezy zdravotníckych zamestnancov – nelekárskych špecialistov napr. klinického logopéda. Ich vyšetrenia sú špecializované a diferenciálno-diagnostické pre určité typy porúch, napr. narušenú komunikačnú schopnosť, poruchy psychosociálneho vývinu, ako aj pre diferenciálnu diagnostiku psychických porúch, neurovývinových porúch, určenie neurokognitívneho profilu a stanovenie miery kognitívnej poruchy.

Ďalej sa ustanovuje, že konanie o integrovanom posudku sa začne aj z vlastného podnetu správneho orgánu, avšak len v zákonom vymedzených situáciách, pri ktorých vzniká opodstatnená potreba vykonať posúdenie. Ide o situáciu, kedy fyzická osoba už bola v minulosti posúdená podľa zákona o integrovanej posudkovej činnosti a vzhľadom na predpoklad, že dôjde k zmene jej zdravotného stavu a jeho funkčných dôsledkov posudkový lekár správneho orgánu určil termín opätovného posúdenia funkčných dôsledkov zdravotného stavu. Takéto nové posúdenie sa vykoná vtedy, ak je potrebné overiť, či naďalej trvá splnenie podmienok pre poskytovanie nástrojov pomoci, t. j. ak je fyzickej osobe poskytovaný opakovaný peňažný príspevok na kompenzáciu alebo jej bol vyhotovený preukaz fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, resp. takýto preukaz so sprievodcom alebo parkovací preukaz pre fyzickú osobu so zdravotným postihnutím alebo vtedy, ak je osobe poskytovaná sociálna služba podmienená odkázanosťou na pomoc inej fyzickej osoby alebo je fyzická osoba zapísaná v evidencii žiadateľov o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby alebo v evidencii žiadateľov o uzatvorenie zmluvy o poskytovaní sociálnej služby.

Ďalšou situáciou, kedy je potrebné začať konanie z vlastného podnetu správneho orgánu

(úradu práce, sociálnych vecí a rodiny) je, keď si osoba sama nepodala žiadosť o integrovaný posudok, avšak posúdenie je potrebné vykonať, nakoľko si podala žiadosť o peňažný príspevok na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia alebo má záujem o poskytovanie sociálnej služby podmienenej odkázanosťou na pomoc inej fyzickej osoby. Ide o prípady, keď osoba ešte nebola posúdená podľa zákona o integrovanej posudkovej činnosti a teda nemá platný integrovaný posudok. V takomto prípade iniciuje začatie konania formou podnetu správny orgán, ktorý rozhoduje o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia alebo v súvislosti s poskytovaním alebo zabezpečením poskytovania sociálnych služieb podmienených odkázanosťou, s finančnou podporou poskytovania sociálnej služby z verejných prostriedkov za podmienok ustanovených zákonom o sociálnych službách, iniciuje konanie obec alebo vyšší územný celok.

Konanie o integrovanom posudku začne správny orgán z vlastného podnetu aj vtedy, ak vzniknú dôvodné pochybnosti o správnosti integrovaného posudku. Predstavuje existujúci právny nástroj správneho orgánu na zohľadnenie akýchkoľvek potrieb revízie svojich skôr vydaných právoplatných rozhodnutí. Týmto spôsobom bude možné riešiť aj situáciu, kedy napr. poskytovateľ sociálnej služby má vedomosť o tom, že u prijímateľa sociálnej služby, ktorého odkázanosť na pomoc inej fyzickej osoby bola v minulosti posúdená, došlo uplynutím času k zmene jeho zdravotného stavu spojenej so zmenou funkčných dôsledkov zdravotného stavu, ich vplyvom na priznaný stupeň odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, a tým potrebou poskytovania väčšieho vecného aj časového rozsahu poskytovania pomoci pri tejto odkázanosti, ako odbornej činnosti v rámci poskytovanej sociálnej služby.

Správny poriadok oprávňuje fyzickú osobu podať kedykoľvek novú žiadosť o integrovaný posudok v prípade, ak dôjde k zmene funkčných dôsledkov jej zdravotného stavu alebo k zmene rozhodujúcich skutočností ovplyvňujúcich jej začlenenie do spoločnosti (napr. zmena rodinného prostredia).

Ak existuje integrovaný posudok a posudzovaná osoba nemá stanovený opätovný termín posúdenia funkčných dôsledkov zdravotného stavu, jeho zdravotný stav sa nezmenil a požiada o vypracovanie nového integrovaného posudku z dôvodu napríklad potreby novej pomôcky tak posudzovaná osoba nemá povinnosť predkladať nové lekárske nálezy. Posudkový lekár použije existujúce podklady ktoré má v spise.

K § 8

Dôvody pre zastavenie konania sú ustanovené v § 30 ods. 1 správneho poriadku, na účely integrovanej posudkovej činnosti je však potrebné upraviť aj ďalšie dôvody pre zastavenie konania o integrovanom posudku. Ide o prípady, ak už pred správnym orgánom prebieha konanie o integrovanom posudku s rovnakým účastníkom konania alebo keď fyzická osoba, ktorá podala žiadosť o integrovaný posudok, nie je účastníkom právnych vzťahov podľa osobitných predpisov alebo ak si posudzovaná osoba počas konania o integrovanom posudku nesplní povinnosť doručiť na základe výzvy doklady, podrobiť sa vyšetreniu zdravotného stavu alebo umožniť poverenému zamestnancovi správneho orgánu vstup do obydlija.

Ustanovenie ďalej obsahuje špeciálnu právnu úpravu podmienok zastavenia konania o integrovanom posudku správnym orgánom a postúpenia spisovej dokumentácie orgánu, ktorý koná o peňažnom príspevku na opatrovanie účastníka konania. Ak opatrovaná fyzická osoba zomrie alebo bola vyhlásená za mŕtvu, nie je dotknuté právo opatrovateľa na výplatu peňažného príspevku na opatrovanie.

Ďalším dôvodom pre zastavenie konania je nesplnenie si niektorej z ustanovených povinností účastníka konania, avšak za podmienky, že bol o možnosti zastavenia konania poučený.

K § 9

V rámci integrovanej posudkovej činnosti sa bude vykonávať sociálna posudková činnosť, ktorej závery budú obsiahnuté v sociálnom posudku, a lekárska posudková činnosť, ktorej závery budú obsiahnuté v lekárskom posudku. V tejto súvislosti sa navrhuje ustanoviť, že sociálny posudok a lekárske posudky sú podkladom integrovaného posudku, ktorý je záverečným výstupom z integrovanej posudkovej činnosti.

Ak existuje rozpor medzi sociálnym posudkom a lekárske posudkom, podkladom integrovaného posudku je záver odborného konzília.

Navrhuje sa, aby sa pri integrovanej posudkovej činnosti vykonávala najskôr sociálna posudková činnosť a až následne lekárska posudková činnosť. Dosiahne sa tak, aby posudkový lekár disponoval pri vyhotovovaní lekárskeho posudku informáciami o potrebách a sociálnej situácii posudzovanej osoby.

Ďalej sa navrhuje ustanoviť, kedy sa nevykoná časť sociálnej alebo lekárskej posudkovej činnosti. Cieľom je zabezpečiť efektívnosť posudkovej činnosti, nezaťažovať posudzované osoby a súčasne zamerať posudkovú činnosť výlučne na oblasti, v ktorých si posudzovaná osoba môže uplatniť nároky. Peňažné príspevky na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia je možné poskytovať výlučne osobám, ktoré sú účastníkmi právnych vzťahov podľa § 3 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu. V prípade, ak posudzovaná osoba nespĺňa kritérium účastníka právnych vzťahov podľa zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu a nie je jej teda možné vôbec poskytovať peňažné príspevky na kompenzáciu, v rámci integrovanej posudkovej činnosti sa nevykoná posudzovanie na účely poskytnutia foriem pomoci podľa zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu. V rámci konania o integrovanom posudku sa však vykoná posúdenie na účely poskytovania sociálnych služieb a posúdenie, či má osoba dlhodobé zdravotné postihnutie na účely sociálnej ekonomiky (ak posudzovaná osoba predložila podrobný opis pracovnej činnosti vypracovaný zamestnávateľom). Obdobne sociálne služby možno poskytovať výlučne osobám, ktoré sú účastníkmi právnych vzťahov pri poskytovaní sociálnych služieb, a to ako prijímateľ sociálnej služby, podľa § 3 zákona o sociálnych služieb. Ak posudzovaná osoba nie je týmto účastníkom právnych vzťahov pri poskytovaní sociálnych služieb, v konaní o integrovanom posudku sa nevykoná posudková činnosť na účely sociálnych služieb, vykoná sa však posúdenie na účely poskytnutia foriem pomoci podľa zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu a posúdenie, či má osoba dlhodobé zdravotné postihnutie na účely sociálnej

ekonomiky (ak posudzovaná osoba predložila podrobný opis pracovnej činnosti vypracovaný zamestnávateľom).

K § 10

Ustanovuje sa, čo je predmetom sociálnej posudkovej činnosti, ktorú bude vykonávať sociálny pracovník, a to v súčinnosti s posudzovanou osobou, ktorá má právo vyjadrovať svoje potreby a návrhy na riešenie sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia a nepriaznivej sociálnej situácie vyplývajúce z funkčných dôsledkov jej zdravotného stavu. Sociálny pracovník bude zamestnancom správneho orgánu s príslušnými odbornými predpokladmi podľa osobitnej právnej úpravy (zákona č. 219/2014 Z. z. o sociálnej práci a o podmienkach na výkon niektorých odborných činností v oblasti sociálnych vecí a rodiny a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Sociálny pracovník vykoná posúdenie individuálnych predpokladov posudzovanej osoby, jej rodinného prostredia a prostredia, ktoré ovplyvňuje jej začlenenie do spoločnosti. Individuálne predpoklady účastníka konania zahŕňa komplexné zhodnotenie osobnostných predispozícií fyzickej osoby a jej spoločenských ambícií. Posudzovanie individuálnych predpokladov sa navrhuje definovať vo vykonávacom predpise, pričom ide o hodnotenie schopností účastníka konania a jeho úsilia riešiť sociálne dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia a nepriaznivú sociálnu situáciu vyplývajúce z funkčných dôsledkov jeho zdravotného stavu vlastným pričinením a zisťovanie jeho pracovných aktivít, vzdelávacích aktivít, občianskych aktivít, rodinných aktivít a voľnočasových aktivít. Pojem „individuálne predpoklady“ vychádza zo zaužívaného pojmu s jasným a vymedzeným vecným významom, ktorý je obsiahnutý v rámci doterajšej právnej úpravy sociálnej posudkovej činnosti - v § 13 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu a v § 50 zákona o sociálnych službách. Vzhľadom na to, že sociálna posudková činnosť sa už nebude vykonávať podľa zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu a zákona o sociálnych službách, presúva sa táto úprava do navrhovaného zákona o integrovanej posudkovej činnosti.

Rovnako ako je tomu pri posudzovaní individuálnych predpokladov účastníka konania, tak aj posudzovanie rodinného prostredia a prostredia, ktoré ovplyvňuje začlenenie účastníka konania do spoločnosti, sa presúva zo zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu a zákona o sociálnych službách do zákona o integrovanej posudkovej činnosti.

V rámci sociálnej posudkovej činnosti bude sociálny pracovník vyplňať aj dotazník k sociálnej posudkovej činnosti, ktorý má 36 základných otázok a 31 doplňujúcich otázok. Dotazník je inšpirovaný dotazníkom Whodas, ktorý bol vyvinutý Svetovou zdravotníckou organizáciou. Dotazník k sociálnej posudkovej činnosti obsahuje 6 životných oblastí ako sebaobsluha, pohyblivosť, domácnosť, pochopenie a komunikácia, vzťahy s ľuďmi a účasť v spoločnosti, v rámci ktorých sú uvedené jednotlivé činnosti. Sociálny pracovník v súčinnosti s účastníkom konania určuje mieru ťažkostí, ktorú pociťuje ako posudzovaná osoba, pri uskutočňovaní jednotlivých činností. Pri určovaní miery ťažkostí sa nezohľadňuje využitie pomoci alebo podpory inej osoby, resp. použitie zdravotníckych pomôcok alebo kompenzačných pomôcok.

Pri posudzovaní sociálny pracovník určí odkázanosti posudzovanej osoby na osobnú asistenciu, na pomôcku, úpravu pomôcky, zdvíhacie zariadenie, úpravu osobného motorového vozidla, úpravu bytu, úpravu rodinného domu alebo na úpravu garáže a odkázanosť na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom. Sociálny pracovník ďalej na základe dotazníka k sociálnej posudkovej činnosti určí činnosti, ktoré posudzovaná osoba nie je schopná vykonávať samostatne, pri ktorých vykonávaní má extrémne alebo vážne ťažkosti.

Výsledkom sociálnej posudkovej činnosti je sociálny posudok.

K § 11

Vymedzuje sa predmet lekárskej posudkovej činnosti, ktorú bude vykonávať posudkový lekár. Vychádzať bude z podkladov, ktorými sú najmä dokumenty preukazujúce zdravotný stav posudzovanej osoby, sebahodnotiaci dotazník, opis pracovnej činnosti (ak bol predložený), sociálny posudok a elektronické zdravotné záznamy v elektronickej zdravotnej knižke.

V prípade, ak má posudkový lekár pochybnosť o správnosti, objektívnosti alebo úplnosti doručených podkladov, správny orgán požiada tzv. zmluvného lekára posudzovanej osoby o doplnenie podkladov, dá podnet na preskúmanie podkladov alebo predvolá posudzovanú osobu na posúdenie funkčných dôsledkov jej zdravotného stavu, prípadne predvolá odborne spôsobilého konzultanta alebo môže tiež vyžiadať diagnostickú hospitalizáciu alebo znalecký posudok. Je na uvážení správneho orgánu, ktorú možnosť na účely objektivizovania zvolí.

V lekárskej posudkovej činnosti posudkový lekár posudzuje funkčné dôsledky zdravotného stavu, jednotlivé druhy odkázanosti účastníka konania, potrebu opätovného posúdenia funkčných dôsledkov zdravotného stavu, navrhuje vhodný druh peňažného príspevku a možný druh sociálnej služby. Taktiež určuje stupeň odkázanosti účastníka konania a činnosti, ktoré účastník konania pri uspokojovaní základných životných potrieb nie je schopný samostatne vykonávať alebo je schopný ich vykonávať s dohľadom, ďalej určuje činnosti pri ktorých je účastník konania odkázaný na osobnú asistenciu, ako aj hodinový rozsah osobnej asistencie.

Výstupom lekárskej posudkovej činnosti je lekársky posudok.

K § 12

Navrhuje sa v záujme jednoznačnosti a univerzálnosti ustanoviť náležitosti výrokovej časti integrovaného posudku (napr. vyjadrenie, či je účastník konania osobou s ťažkým zdravotným postihnutím, či má dlhodobé zdravotné postihnutie, druh jeho odkázanosti, stupeň odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, druh peňažného príspevku na kompenzáciu resp. viacero druhov peňažných príspevkov na kompenzáciu, druh sociálnej služby, resp. všetky druhy sociálnych služieb vhodných na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia

veku potrebného na nárok na starobný dôchodok, ak zákon o sociálnych službách podmieňuje ich poskytovanie posudkovým záverom integrovaného posudku, resp. možnosťou preukázania plnenia podmienky nároku na príslušný druh sociálnej služby alternatívne aj posudkovým záverom integrovaného posudku.

V prípade odkázanosti posudzovanej osoby na pomôcku sa v integrovanom posudku uvedie konkrétna pomôcka podľa zoznamu pomôcok uvedených v opatrení Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 7/2009 Z. z., ktorým sa ustanovuje zoznam pomôcok a maximálne zohľadňované sumy z ceny pomôcok.

Ak súčasťou integrovanej posudkovej činnosti nebude sociálna posudková činnosť alebo lekárska posudková činnosť, táto skutočnosť bude uvedená vo výrokovej časti integrovaného posudku.

Integrovaný posudok vypracováva za správny orgán sociálny pracovník, ktorý v integrovanom posudku určí rozsah hodín osobnej asistencie na základe sociálneho a lekárskeho posudku, ak je navrhnutý peňažný príspevok na osobnú asistenciu v integrovanom posudku.

K § 13

Navrhuje sa, aby v jednoduchých veciach správny orgán rozhodol bezodkladne a v ostatných prípadoch v lehote do 60 dní vo veci integrovaného posudku od začatia konania, s možnosťou predĺženia lehoty zo strany odvolacieho orgánu najviac o 60 dní. V prípade, že správny orgán nedokáže rozhodnúť v lehote do 60 dní, je povinný o tejto skutočnosti upovedomiť účastníka konania, vrátane uvedenia dôvodov. Takto koncipovaná lehota na rozhodnutie o integrovanom posudku je ustanovená z dôvodu komplexnosti integrovaného posudku, a tým aj vo všeobecnosti jeho súvisiacej zložitosti.

K § 14

Ustanovuje sa, komu sa doručuje rozhodnutie vo veci integrovaného posudku. Podľa navrhovaného zákona sa rozhodnutie doručí účastníkovi konania a subjektu, ak konanie začalo na základe jeho podnetu.

Okrem integrovaného posudku bude účastníkovi konania zároveň doručená informácia o možnosti vyhotovenia preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím resp. tohto preukazu so sprievodcom, vyhotovenia parkovacieho preukazu pre fyzickú osobu so zdravotným postihnutím a o možnosti uplatnenia nárokov na peňažné príspevky na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia a nárokov v oblasti sociálnych služieb.

K § 15

Ustanovujú sa dôvody, kedy integrovaný posudok stráca platnosť. Ide napr. o situáciu, že nový integrovaný posudok nadobudol právoplatnosť alebo bolo konanie zastavené

z dôvodov nesplnenia si povinností zo strany účastníka konania alebo ak uplynie termín opätovného posúdenia funkčných dôsledkov zdravotného stavu a osobe sa neposkytuje žiadna forma pomoci a ani nie je v evidencii žiadateľov o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby alebo v evidencii žiadateľov o uzatvorenie zmluvy o poskytovaní sociálnej služby.

K § 16

Upravujú sa povinnosti posudzovanej osoby počas konania o integrovanom posudku (doručenie potrebných dokladov, podrobenie sa vyšetreniu zdravotného stavu, podrobenie sa posúdenia funkčných dôsledkov zdravotného stavu a umožnenia vstupu zamestnancovi správneho orgánu do obydlija).

Dôvodom navrhovanej úpravy povinností účastníka konania je zabezpečenie plynulosti konania, správne posúdenie účastníka konania, ako aj zabezpečenie potrebných dokumentov pre vyhotovenie integrovaného posudku. Účastník konania má právo si určiť inú fyzickú osobu, ktorá sa má zúčastniť sociálnej posudkovej činnosti. V prípade ak bol vopred upovedomený o termíne konania sociálnej posudkovej činnosti je jeho povinnosťou zabezpečiť účasť ním určenej fyzickej osoby, ak bol vopred upovedomený o termíne jej výkonu a neuvedie vážne dôvody, pre ktoré nemožno túto povinnosť splniť, ktoré môže byť tak na strane účastníka konania, ako aj na strane prizvanej fyzickej osoby, a môže ísť aj o iné objektívne okolnosti bez priamej väzby na tieto osoby.

K § 17

Definujú sa zdravotné výkony na účely vykonávania integrovanej posudkovej činnosti ktoré je povinný poskytovateľ zdravotnej starostlivosti poskytnúť. Zároveň sa jednoznačne upravuje, že úhradu za zdravotné výkony na účely vykonávania integrovanej posudkovej činnosti bude poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti uhrádzať príslušný správny orgán a nie posudzovaná osoba.

Obdobným spôsobom je úhrada za zdravotné výkony upravená aj v zákone o peňažných príspevkoch na kompenzáciu.

K § 18

V rámci spoločných ustanovení sa ďalej navrhuje upraviť oprávnenie a povinnosti povereného zamestnanca správneho orgánu na vstup do obydlija v mieste trvalého alebo prechodného pobytu účastníka konania alebo v mieste, kde sa účastník konania zdržiava. V tejto súvislosti sa upravujú aj povinnosti povereného zamestnanca správneho orgánu.

Spoločným záujmom tak správneho orgánu, ako aj účastníka konania je uskutočniť konanie o integrovanom posudku bez zbytočných prieťahov. Je v záujme správneho orgánu vykonať sociálnu posudkovú činnosť v mieste pobytu účastníka konania tak, aby tento správny orgán vedel, že je reálne vykonateľná s faktickou prítomnosťou účastníka konania. Právo účastníka konania mať pri sociálnej posudkovej činnosti fyzickú osobu takto koncipovanou právnou úpravou tým nie je dotknuté a v prípade ak bude účastník konania trvať na prítomnosti

tejto osoby tak má právo sa dohodnúť so sociálnym pracovníkom na novom termíne a zároveň to, že účastník konania nesúhlasil s výkonom sociálnej posudkovej činnosti bez prítomnosti ním určenej fyzickej osoby nezakladá právo sociálnemu pracovníkovi na základe odmietnutia vstupu do obydlija zastaviť konanie.

K § 19

Ustanovujú sa kvalifikačné predpoklady pre posudkového lekára, ktorý vykonáva lekársku posudkovú činnosť.

K § 20

Upravuje sa zhromažďovanie a spracúvanie osobných údajov posudzovanej osoby ako aj ďalších fyzických osôb na účely konania vo veci integrovanej posudkovej činnosti, vrátane ich rozsahu. Súčasne sa ustanovuje spôsob, akým správny orgán môže získavať osobné údaje bez súhlasu dotknutej osoby a poskytovať údaje.

K § 21

V splnomocňovacom ustanovení sa navrhuje, aby po dohode s Ministerstvom zdravotníctva Slovenskej republiky boli ustanovené všeobecne záväzným právnym predpisom vydaným Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (vyhláškou):

- podrobnosti výkonu sociálnej posudkovej činnosti a lekárskej posudkovej činnosti,
- vzory sebahodnotiaceho dotazníka, lekárskeho nálezu, vzor dotazníka k sociálnej posudkovej činnosti s ustanovenými činnosťami, pri ktorých sa posudzuje miera ťažkostí fyzickej osoby pri ich vykonávaní, vzor dotazníka k určení odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby s ustanovenými základnými životnými potrebami, pri ktorých sa posudzuje schopnosť fyzickej osoby ich samostatne uspokojovať, s ustanovenými činnosťami v ich rámci, pri ktorých sa posudzuje schopnosť fyzickej osoby ich samostatne vykonávať alebo ich vykonávať s dohľadom, vzor sociálneho posudku a lekárskeho posudku,
- rozsah odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby na základe stupňa odkázanosti,
- činnosti, pri ktorých sa posudzuje odkázanosť fyzickej osoby na osobnú asistenciu, spôsob určovania rozsahu osobnej asistencie a maximálny ročný rozsah osobnej asistencie,
- zloženie odborného konzília a podrobnosti jeho činnosti.

K § 22

Návrh prechodného ustanovenia zabezpečuje, aby sa fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím podľa osobitných predpisov v znení účinnom do 31. augusta 2025, považovala za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím podľa tohto zákona v znení účinnom od 1. septembra 2025, avšak najdlhšie do právoplatnosti rozhodnutia vo veci integrovaného posudku alebo o zastavení konania v prípade, ak toto konanie začalo z vlastného podnetu správneho orgánu alebo do právoplatnosti rozhodnutia o preukaze fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, preukaze fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím

so sprievodcom alebo parkovacom preukáže pre fyzickú osobu so zdravotným postihnutím podľa zákona č. 447/2008 Z. z. v znení účinnom od 1. septembra 2025.

Rovnakým spôsobom sú v prechodných ustanoveniach riešené situácie týkajúce sa fyzickej osoby s druhom odkázanosti. Osobitným spôsobom je upravená odkázanosť na pomoc inej fyzickej osoby, v ktorej je obsiahnutá aj doterajšia odkázanosť na opatrovanie a ďalej problematika fyzických osôb, ktoré sú odkázané na sociálnu službu v zariadení podporovaného bývania podľa doterajšej právnej úpravy, ktorá sa transformuje na podmienku odkázanosti na dohľad podľa novej právnej úpravy.

K § 23

Upravujú sa prechodne kvalifikačné predpoklady a prax posudkových lekárov, ktoré sú potrebné na vykonávanie lekárskej posudkovej činnosti. Navrhuje sa, aby v prípade, ak má lekár záujem o pracovnú pozíciu posudkového lekára, splnil ustanovené kvalifikačné predpoklady a ku dňu vzniku pracovnoprávneho vzťahu alebo obdobného pracovného vzťahu v období od nadobudnutia tohto zákona do 31. decembra 2032 preukázal, že bude zaradený do špecializačného štúdia v špecializačnom odbore posudkové lekárstvo.

Lekársku posudkovú činnosť na účely tohto zákona môže vykonávať aj lekár, ktorý plní podmienky podľa osobitného predpisu v znení účinnom do 31. augusta 2025 ustanovenom v zákone č. 447/2008 Z.z.

K § 24

Upravujú sa situácia, keď je účastníkovi konania poskytovaná celoročná pobytová služba a ten si podá žiadosť o integrovaný posudok a má záujem o poskytovanie osobnej asistencie. Ak účastník konania predloží čestné vyhlásenie, že poskytovanie celoročnej pobytovej sociálnej služby sa ukončí najneskôr do šiestich mesiacov od podania žiadosti o integrovaný posudok, v konaní o integrovanom posudku bude posúdená aj odkázanosť na osobnú asistenciu a jej rozsah.

K Čl. II (Zákon č. 453/2003 Z. z. zákon o orgánoch štátnej správy v oblasti sociálnych vecí, rodiny a služieb zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov)

K bodom 1 až 3

Ide o legislatívno-technické úpravy ustanovení v súvislosti s návrhom na zavedenie výkonu integrovanej posudkovej činnosti v pôsobnosti úradov práce, sociálnych vecí a rodiny a Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny.

K Čl. III – (Zákon č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení zákona a o zmene a doplnení niektorých zákonov)

K novelizačnému bodu 1 (§ 14d)

Ide o úpravu ustanovenia v súvislosti so zmenou zaradenia posudkových lekárov zo stálej štátnej služby do výkonu prác vo verejnom záujme.

K Čl. IV – (Zákon č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov)

K bodom 1 a 2

Ide o legislatívno-technické úpravy ustanovení v súvislosti so zmenou zaradenia posudkových lekárov zo štátnej služby do výkonu prác vo verejnom záujme. Prechodné ustanovenie má za účel zabezpečiť posudkovým lekárom možnosť určenia funkčného platu v takej výške ako mal posudkový lekár v stálej štátnej službe do 31. augusta 2025.

K Čl. V (Zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov)

Ide o legislatívno-technickú úpravu v súvislosti s navrhovaným zákonom o integrovanej posudkovej činnosti, súčasťou ktorého je aj ustanovenie kvalifikačných predpokladov pre výkon lekárskej posudkovej činnosti.

K Čl. VI

(Zákon č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov)

K bodom 1 až 3

Ide o legislatívno-technickú úpravu v súvislosti s navrhovanou zmenou v zákone č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, kde sa navrhuje zjednotiť označenie výstupov z lekárskej posudkovej činnosti na lekársky posudok.

K Čl. VII (Zákon č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov)

K bodom 1 a 2 (§ 1 ods. 1 a poznámka pod čiarou k odkazu 1)

Ide o legislatívno-technickú úpravu v záujme jednoznačnosti legislatívnej skratky „preukaz“, ktorá sa vzťahuje na preukaz fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím a na preukaz fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodcom. Zároveň sa navrhuje upraviť znenie poznámky pod čiarou k odkazu 1 s cieľom zosúladenia s aktuálne platným znením osobitného predpisu.

K bodu 3 (§ 2 ods. 1)

Ide o legislatívno-technickú úpravu.

K bodu 4 (§ 2 ods. 3 a 4)

Ide o legislatívno-technickú úpravu v súvislosti s návrhom zákona o integrovanej posudkovej činnosti, v ktorom sa navrhuje novým spôsobom definovať pojmy.

K bodom 5 až 7 (§ 10 až 15)

Aktuálne je v § 10 až 13 zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o peňažných príspevkoch na kompenzáciu“) upravená posudková činnosť na účely tohto zákona, ktorou je lekárska posudková činnosť a sociálna posudková činnosť.

Sociálna posudková činnosť je významnou a nevyhnutnou súčasťou posudkovej činnosti pri posudzovaní viacerých odkázaností posudzovanej osoby a navrhnutia konkrétnych foriem pomoci v oblasti sociálnych služieb a peňažných príspevkov na kompenzáciu. V súvislosti so zavedením integrovanej posudkovej činnosti sa navrhuje, aby sa sociálna posudková činnosť vykonávala výlučne podľa navrhovaného zákona o integrovanej posudkovej činnosti, a teda úprava týkajúca sa sociálnej posudkovej činnosti sa navrhuje zo zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu vypustiť.

Podľa návrhu zákona o integrovanej posudkovej činnosti sa bude vykonávať aj lekárska posudková činnosť. Tento druh posudkovej činnosti sa však vykonáva aj v niektorých situáciách, kedy nie je potrebné vykonať sociálnu posudkovú činnosť, a to na účely konania o preukaze fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, resp. tohto preukazu so sprievodcom, a na účely konania o parkovacom preukaze pre fyzickú osobu so zdravotným postihnutím. V rámci lekárskej posudkovej činnosti sa ďalej vykonáva aj posudzovanie na účely konania o peňažnom príspevku na opatrovanie a posudzovanie potreby osobitnej starostlivosti, pričom ide o špecifické druhy posudzovania.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti sa navrhuje sčasti ponechať lekársku posudkovú činnosť v zákone o peňažných príspevkoch na kompenzáciu a v tejto súvislosti boli upravené ustanovenia §§ 10 a 11, a to v nasledovnom zmysle:

Aj naďalej sa navrhuje ponechať možnosť konať samostatne o preukaze fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím resp. tomto preukaze so sprievodcom a o parkovacom preukaze pre fyzickú osobu so zdravotným postihnutím, pričom v rámci tohto tzv. „malého“ konania sa žiadateľ nepodrobuje komplexnému posúdeniu, ktoré by zahŕňalo aj sociálnu posudkovú činnosť. V konaní o preukaze fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím sa posudzuje len, či žiadateľ spĺňa podmienku ťažkého zdravotného postihnutia a či je odkázaný na sprievodcu. V konaní o parkovacom preukaze sa posudzuje len skutočnosť, či žiadateľ spĺňa podmienku ťažkého zdravotného postihnutia a či má zdravotné postihnutie uvedené v prílohe č. 18 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu (v prípade schválenia návrhu zákona pôjde o prílohu č. 1).

V prípade, ak bude mať osoba záujem byť posúdená podľa navrhovaného zákona o integrovanej posudkovej činnosti (komplexne a na viaceré účely), v rámci konania vo veci integrovaného posúdenia sa vykoná aj lekárska posudková činnosť a úrady práce, sociálnych vecí a rodiny použijú na účely vyhotovenia vyššie uvedených preukazov závery obsiahnuté v integrovanom posudku.

V rámci lekárskej posudkovej činnosti podľa zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu sa ďalej navrhuje, aby bola vykonávaná aj na účely konania o peňažnom príspevku na opatrovanie, avšak len v rozsahu posúdenia fyzickej a psychickej schopnosti osoby vykonávať opatrovanie, psychickej a fyzickej schopnosti fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím udeliť písomný súhlas a v prípade, ak opatrovaná osoba zomrie počas konania o peňažnom príspevku na opatrovanie a nebol jej vydaný integrovaný posudok.

Pri posudzovaní fyzickej a psychickej schopnosti vykonávať opatrovanie sa neposudzuje osoba, ktorá je opatrovaná, ale osoba, ktorá jej poskytuje pomoc. Nie je preto dôvod, aby bolo toto posudzovanie predmetom integrovanej posudkovej činnosti. Posudzovanie psychickej a fyzickej schopnosti udeliť písomný súhlas sa vykonáva len ojedinele (môže ísť napríklad o situáciu, kedy má osoba integrovaný posudok, podľa ktorého má najťažší stupeň odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby - stupeň V, avšak zdravotný stav sa tak zhoršil, že v čase konania o peňažnom príspevku na opatrovanie už nevie udeliť písomný súhlas).

Výkon lekárskej posudkovej činnosti v prípade, ak opatrovaná osoba zomrie počas konania o peňažnom príspevku na opatrovanie, je potrebné upraviť v zákone z dôvodu, že je nevyhnutné dokončiť konanie a rozhodnúť o žiadosti o peňažný príspevok na opatrovanie. V tomto konaní nie je účastníkom konania fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím, ale osoba vykonávajúca opatrovanie a na účely rozhodnutia o peňažnom príspevku na opatrovanie je potrebné zistiť, či boli splnené posudkové kritériá (ak nebol vydaný integrovaný posudok).

Pri posudzovaní potreby osobitnej starostlivosti sa nevykonáva sociálna posudková činnosť. Ide o posudzovanie na špecifický účel a nie je dôvod, aby bol predmetom integrovanej posudkovej činnosti. Navrhuje sa preto ponechať právnu úpravu súvisiacu s lekárskou posudkovou činnosťou na tento účel naďalej v zákone o peňažných príspevkoch na kompenzáciu.

Ďalej sa navrhuje v § 10 a 11 upraviť čo je podkladom pre výkon tejto činnosti, postup posudkového lekára, postup správneho orgánu v prípade pochybnosti o správnosti, objektívnosti alebo úplnosti podkladov, ďalej sa upravujú náležitosti lekárskeho posudku, kvalifikačné predpoklady pre výkon lekárskej posudkovej činnosti a úhradu zdravotných výkonov. V prípade, ak bude posudzovanou osobou osoba s mentálnym postihnutím, neurovývinovou poruchou alebo duševnou poruchou, posudkový lekár bude vychádzať aj z klinicko psychologického nálezu funkčnej kapacity, ak je tento nález súčasťou žiadosti.

V nadväznosti na návrh zákona o integrovanej posudkovej činnosti a presun posudkovej činnosti na účely poskytovania peňažných príspevkov na kompenzáciu do nového systému posudzovania sa navrhuje vypustiť § 12 až 15 zo zákona o peňažných príspevkoch na

kompenzáciu, ktoré doteraz upravovali mieru funkčnej poruchy, sociálnu posudkovú činnosť, druhy odkázanosti fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím na kompenzáciu a komplexný posudok. Kritériá pre posudzovanie, či osoba je fyzickou osobou s ťažkým zdravotným postihnutím, budú ustanovené v navrhovanom zákone o integrovanej posudkovej činnosti a na tento účel sa už nebude určovať miera funkčnej poruchy. Rovnako sa v tomto zákone navrhuje upraviť aj druhy odkázanosti. Ďalej sa navrhuje, aby bol podkladom pre konanie o peňažnom príspevku na kompenzáciu integrovaný posudok vydaný podľa zákona o integrovanej posudkovej činnosti a v tejto súvislosti sa navrhuje vypustiť ustanovenie týkajúce sa komplexného posudku v zákone o peňažných príspevkoch na kompenzáciu.

K bodom 8 až 10 (§ 16 a 17)

Ide o legislatívno-technickú úpravu v súvislosti s návrhom zákona o integrovanej posudkovej činnosti. Tak ako je uvedené vyššie v odôvodnení k lekárskej posudkovej činnosti podľa zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu, na účely vyhotovenia preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, resp. tohto preukazu so sprievodcom, bude možné vykonať lekársku posudkovú činnosť na tento účel tak podľa zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu, ako aj podľa navrhovaného zákona o integrovanej posudkovej činnosti. V tejto súvislosti sa navrhuje upraviť, že preukaz je možné vyhotoviť na základe lekárskeho posudku (vydaného podľa zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu) alebo na základe integrovaného posudku (vydaného podľa navrhovaného zákona o integrovanej posudkovej činnosti). Obdobne sa navrhuje upraviť aj podmienky vyhotovenia parkovacieho preukazu pre fyzickú osobu so zdravotným postihnutím.

K bodu 11 (§ 18)

Ide o legislatívno-technickú úpravu v súvislosti so zmenou § 40 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu.

K bodom 12 až 23 (§ 20 až 23)

Navrhuje sa legislatívna zmena ustanovení, ktoré sa týkajú osobnej asistencie, určovania rozsahu osobnej asistencie, peňažného príspevku na osobnú asistenciu a práv a povinností poberateľa peňažného príspevku na osobnú asistenciu a osobného asistenta.

Posudzovanie odkázanosti na osobnú asistenciu, určovanie jednotlivých činností osobnej asistencie a časového rozsahu osobnej asistencie sa navrhuje vykonávať výlučne v rámci integrovanej posudkovej činnosti, pričom činnosti, pri ktorých sa posudzuje odkázanosť fyzickej osoby na osobnú asistenciu, budú upravené všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorý vydá Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (vyhláškou). Posudkové závery, ktoré súvisia s osobou asistenciou – odkázanosť na osobnú asistenciu, činnosti osobnej asistencie a určený rozsah osobnej asistencie, budú obsiahnuté v integrovanom posudku.

Z vyššie uvedených dôvodov sa navrhuje vypustiť § 21 zo zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu a legislatívno-technicky upraviť viaceré súvisiace ustanovenia. Vzhľadom na skutočnosť, že činnosti, pri ktorých sa posudzuje odkázanosť fyzickej osoby na osobnú asistenciu, budú upravené všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorý vydá Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, sa navrhuje, aby boli rovnako vo vyhláške upravené aj činnosti na účely § 22 ods. 4. Ide o činnosti osobnej asistencie vykonávané rodinnými príslušníkmi poberateľa peňažného príspevku na osobnú asistenciu a niektorými ďalšími osobami.

Na základe požiadavky fyzických osôb s ťažkým zdravotným postihnutím sa navrhuje vypustiť v § 22 súčasný odsek 12 (po prečíslovaní v návrhu zákona odsek 11) týkajúci sa zníženia rozsahu hodín osobnej asistencie určeného na kalendárny rok v prípade, ak hospitalizácia osoby s ťažkým zdravotným postihnutím v zariadení ústavnej zdravotnej starostlivosti presahuje 30 dní. Dôvodom je, že osobní asistenti častokrát poskytujú potrebnú pomoc v určitom rozsahu osobám s ťažkým zdravotným postihnutím aj počas hospitalizácie. Umožní sa tak poskytnúť peňažný príspevok na osobnú asistenciu aj na hodiny osobnej asistencie vykonané v čase hospitalizácie podľa predloženého výkazu o odpracovaných hodinách osobnej asistencie. Ani peňažný príspevok na opatrovanie, ktorý je obdobne určený na zabezpečenie pomoci inej osoby, sa neznižuje v prípade hospitalizácie osoby s ťažkým zdravotným postihnutím.

K bodom 24, 26 a 27 (§ 24, 32 až 38)

Ide o legislatívno-technickú úpravu, pri ktorej sa upravujú ustanovenia týkajúce sa podmienok poskytovania peňažných príspevkov na kompenzáciu v tom zmysle, že ich poskytnutie bude viazané na posudkové závery obsiahnuté v integrovanom posudku vydanom podľa návrhu zákona o integrovanej posudkovej činnosti (nie v komplexnom posudku vydanom podľa zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu).

K bodu 25 (§ 27, 32 až 34, 37 a 52)

Ide o legislatívno-technickú úpravu v súvislosti s navrhovanou zmenou ustanovenia § 55.

K bodu 28 až 36 (§ 38)

Ide o legislatívno-technickú úpravu v súvislosti s návrhom zákona o integrovanej posudkovej činnosti a presunom posudkovej činnosti na účely poskytovania peňažných príspevkov na kompenzáciu do nového systému posudzovania. Posudkové kritériá na účely posúdenia odkázanosti na kompenzáciu zvýšených výdavkov sú upravené v prílohách k navrhovanému zákonu o integrovanej posudkovej činnosti.

K bodom 37 až 43 (§ 39 a 40)

Odkázanosť fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím na pomoc inej fyzickej osoby sa bude posudzovať v rámci integrovanej posudkovej činnosti. Podľa navrhovaného zákona o integrovanej posudkovej činnosti sa zavádza nová škála stupňov tejto odkázanosti.

Navrhuje sa, aby obdobne ako tomu bolo doteraz, bolo aj naďalej možné poskytovať peňažný príspevok na opatrovanie, ak budú mať fyzické osoby s ťažkým zdravotným postihnutím určený jeden z dvoch najťažších stupňov odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby (aktuálne ide o stupne V a VI, podľa navrhovaného zákona o integrovanej posudkovej činnosti pôjde o stupne IV a V).

Ďalej podľa zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu v znení účinnom od 1. júla 2024 sa za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím výlučne na účely poskytovania peňažného príspevku na opatrovanie považuje aj fyzická osoba, ktorou je maloletý pacient s onkologickým ochorením, maloletý pacient s hematoonkologickým ochorením alebo maloletý pacient zaradený do transplantáčného programu. Tieto osoby sa zároveň automaticky považujú za odkázané na opatrovanie, a to bez ohľadu na ich reálny stupeň odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby. Táto úprava bola prijatá na základe poslaneckého návrhu a ide o nesystémový prvok. Navrhuje sa neposkytovať peňažný príspevok na opatrovanie len z dôvodu prítomnosti onkologického ochorenia alebo zaradenia osoby do transplantáčného programu. Nejedná sa však o zamedzenie možnosti poskytovať peňažný príspevok na opatrovanie v prípade, ak je opatrovanou osobou maloletý pacient s onkologickým ochorením, maloletý pacient s hematoonkologickým ochorením alebo maloletý pacient zaradený do transplantáčného programu. Aj v týchto prípadoch sa navrhuje posudzovať ich odkázanosť na pomoc inej fyzickej osoby a v prípade splnenia podmienok bude možné aj v budúcnosti riešiť potreby týchto osôb formou peňažného príspevku na opatrovanie.

K bodom 44 až 47 (§ 41)

V súvislosti so zavedením integrovanej posudkovej činnosti bude poskytnutie peňažných príspevkov na kompenzáciu podmienené návrhom požadovaného peňažného príspevku v integrovanom posudku. Z tohto dôvodu sa navrhuje doplniť § 41 o nový odsek 4.

Ďalej sa navrhuje legislatívno-technická úprava súvisiaca so skutočnosťou, že integrovaný posudok nahrádza doterajší komplexný posudok.

K bodu 48 (§ 42)

Ide o legislatívno-technickú úpravu.

K bodom 49 až 56 (§ 43)

Upravuje sa vznik nároku na peňažné príspevky na kompenzáciu, vznik nároku na ich výplatu a vznik nároku na preukaz fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím resp. tento preukaz so sprievodcom a na parkovací preukaz pre fyzickú osobu so zdravotným postihnutím.

Aj naďalej sa navrhuje, aby bolo možné peňažný príspevok na kompenzáciu priznať najskôr od mesiaca, v ktorom bola doručená žiadosť o tento príspevok správnomu orgánu. Zároveň sa navrhuje upraviť vznik nároku tak, že požadovaný peňažný príspevok možno priznať od mesiaca, v ktorom začalo konanie o integrovanom posudku (napriek tomu, že osoba si nepodala v danom čase aj žiadosť o peňažný príspevok na kompenzáciu), ak si žiadateľ podá písomnú žiadosť o peňažný príspevok na kompenzáciu najneskôr v lehote do dvoch mesiacov

odo dňa nadobudnutia právoplatnosti integrovaného posudku. Takáto úprava je pozitívna voči tým osobám, ktoré možno nemajú prehľad o možnostiach riešenia sociálnych dôsledkov ich ťažkého zdravotného postihnutia, majú však záujem ich riešiť, a preto požiadali o integrovaný posudok. Lehota dvoch mesiacov je postačujúca na oboznámenie sa so závermi uvedenými v integrovanom posudku a na uplatnenie si nárokov formou podania žiadosti o peňažný príspevok na kompenzáciu.

Osobitne sa upravuje vznik nároku na peňažný príspevok na opatrovanie v prípade, ak počas konania o tomto príspevku opatrovaná osoba zomrie a nebol ešte vydaný integrovaný posudok. V tomto prípade sa konanie vo veci integrovaného posúdenia zastaví. Účastníkom konania o peňažnom príspevku na opatrovanie je osoba vykonávajúca opatrovanie a konanie o tomto peňažnom príspevku je aj v prípade úmrtia opatrovanej osoby potrebné dokončiť. Nárok na peňažný príspevok na opatrovanie a na jeho výplatu vznikne, ak sa preukáže, že boli splnené podmienky na jeho poskytovanie.

V súvislosti so skutočnosťou, že integrovaná posudková činnosť bude vedená v samostatnom konaní a podkladom pre rozhodovanie o peňažných príspevkoch na kompenzáciu bude právoplatný integrovaný posudok, navrhuje sa ustanoviť, že podmienka potrebná pre vznik nároku preukázaná integrovaným posudkom sa považuje za splnenú už od kalendárneho mesiaca, v ktorom začalo konanie o peňažnom príspevku na kompenzáciu alebo konanie o integrovanom posudku.

K bodom 57 a 58 (§ 44)

Ide o legislatívno-technickú úpravu v súvislosti s vypustením § 21.

K bodom 59 a 60 (§ 45)

Ide o legislatívno-technickú úpravu v súvislosti s vypustením posudkovej činnosti na účely poskytovania peňažných príspevkov na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia zo zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu.

K bodom 61 až 72 (§ 51 a 52)

Ide o legislatívno-technickú úpravu, ktorá sa týka pôsobnosti Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny a úradov práce, sociálnych vecí a rodiny.

K bodom 73 až 82 (§ 55)

V súvislosti so zavedením integrovanej posudkovej činnosti sa navrhuje upraviť konanie podľa zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu. Okrem legislatívno-technických zmien sa navrhujú nasledovné úpravy:

Navrhuje sa upraviť, čo je súčasťou žiadosti podľa zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu. Súčasťou takejto žiadosti už nebudú lekárske nálezy, nakoľko tieto bude osoba predkladať na účely konania o integrovanej posudkovej činnosti. Výnimku predstavuje tzv.

malé konanie o preukaze fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím a o parkovacom preukaze pre fyzickú osobu so zdravotným postihnutím, nakoľko v tomto konaní bude príslušný orgán vykonávať lekársku posudkovú činnosť. Na rozdiel od súčasného právneho stavu v prípade, ak pôjde o osobu s mentálnym postihnutím, neurovývinovou poruchou alebo duševnou poruchou, súčasťou žiadosti bude aj klinicko psychologický nález funkčnej kapacity. V rámci konania o preukaze fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím príslušný orgán posúdi, či žiadateľ je fyzickou osobou s ťažkým zdravotným postihnutím a či je odkázaný na sprievodcu. V prípade splnenia podmienky ťažkého zdravotného postihnutia príslušný orgán na základe právoplatného rozhodnutia vyhotoví žiadateľovi preukaz fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím a ak je splnená aj podmienka odkázanosti na sprievodcu, vyhotoví mu preukaz fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodcom. Z uvedeného vyplýva, že ide o jeden druh konania, ktorého výsledkom môže byť vyhotovenie uvedeného preukazu v jednej z dvoch jeho foriem – preukaz fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím alebo preukaz fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodcom (preukaz so sprievodcom je označený červeným pruhom).

Podkladom pre rozhodnutie o peňažný príspevok na kompenzáciu už nebude komplexný posudok, ktorý doteraz vydávali úrady práce, sociálnych vecí a rodiny v rámci konania o peňažnom príspevku na kompenzáciu, ale integrovaný posudok vydaný podľa navrhovaného zákona o integrovanej posudkovej činnosti. Výnimku predstavuje situácia, ak ide o konanie o peňažnom príspevku na opatrovanie, opatrovaná osoba zomrela a ešte nebol vydaný integrovaný posudok. V tomto prípade sa konanie o integrovanom posudku zastaví (ak bolo začaté) a správny orgán podľa navrhovaného zákona o integrovanej posudkovej činnosti postúpi spisovú dokumentáciu príslušnému orgánu, ktorý koná o peňažnom príspevku na opatrovanie. Posúdenie ťažkého zdravotného postihnutia a odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby vykoná v rámci lekárskej posudkovej činnosti podľa zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu. V prípade, ak postúpená spisová dokumentácia neobsahuje lekárske nálezy potrebné pre vykonanie posúdenia resp. konanie o integrovanom posudku ani nezačalo, príslušný orgán pre konanie o peňažnom príspevku na opatrovanie si potrebné lekárske nálezy vyžiada od žiadateľa o peňažný príspevok na opatrovanie. Podkladom pre rozhodnutie o peňažnom príspevku na opatrovanie v tomto prípade bude lekársky posudok. Nakoľko posudzovaná osoba zomrela, príslušný orgán nebude doručovať tento lekársky posudok, pričom účastníkovi konania (žiadateľovi o peňažný príspevok na opatrovanie) príslušný orgán doručí rozhodnutie o peňažnom príspevku na opatrovanie.

Navrhuje sa upraviť, že príslušný orgán je integrovaným posudkom viazaný, t. j. úrady práce, sociálnych vecí a rodiny a Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny si o ňom nemôžu urobiť úsudok.

Podkladom pre rozhodnutie o preukaze fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím a pre rozhodnutie o parkovacom preukaze pre fyzickú osobu so zdravotným postihnutím bude lekársky posudok, ktorý príslušný orgán doručí žiadateľovi spolu s rozhodnutím.

V tejto súvislosti sa ďalej navrhuje ustanoviť povinnosť úradu práce, sociálnych vecí a rodiny podať podnet na začatie konania o integrovanom posudku príslušnému správneému orgánu, ak osobe nebol vydaný integrovaný posudok a podala žiadosť o peňažný príspevok na kompenzáciu. V tomto prípade príslušný orgán preruší konanie o peňažnom príspevku na kompenzáciu podľa § 29 ods. 1 správneho poriadku, nakoľko sa začalo konanie o predbežnej otázke. Zároveň sa ustanovujú ďalšie situácie kedy podá úrad práce, sociálnych vecí a rodiny podnet na začatie konania o integrovanom posudku. Medzi tieto situácie patrí napríklad uplynutie piatich rokov od právoplatnosti integrovaného posudku, v ktorom bol určený rozsah osobnej asistencie a fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím je poskytovaný peňažný príspevok na osobnú asistenciu, resp. sa koná o jej žiadosti.

Podľa platného zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu príslušný orgán opätovne posudzuje rozsah hodín osobnej asistencie každé tri roky za účelom zistenia, či predchádzajúci určený rozsah hodín osobnej asistencie zodpovedá potrebám fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím. V rámci integrovanej posudkovej činnosti sa navrhuje predĺžiť túto lehotu z troch rokov na päť rokov, čím sa reflektuje na skúsenosti z doterajšej aplikačnej praxe a päťročná lehota sa javí byť dostačujúca. Avšak aj naďalej v prípade, že dôjde k akejkolvek zmene, ktorá má vplyv na určený rozsah osobnej asistencie, fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím má možnosť požiadať o nové integrované posúdenie, v rámci ktorého mu bude nanovo určený aj rozsah osobnej asistencie.

V súvislosti so zavedením integrovanej posudkovej činnosti sa ďalej navrhuje upraviť lehotu pre rozhodnutie podľa zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu. Zmena sa týka lehoty pre rozhodnutie o peňažnom príspevku na kompenzáciu. Podľa platného zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu je lehota pre vypracovanie komplexného posudku 60 dní od začatia konania a lehota na vyhotovenie rozhodnutia je 30 dní od vypracovania komplexného posudku. Vo veci integrovaného posudku bude vedené samostatné konanie podľa navrhovaného zákona o integrovanej posudkovej činnosti, ktorý ustanovuje aj lehotu, a to 60 dní od začatia konania. V konaniach podľa zákona č. 447/2008 Z. z. správny orgán rozhodne v jednoduchých veciach bezodkladne, v ostatných prípadoch je povinný rozhodnúť do 30 dní od začatia konania. Len v prípadoch, ak je podkladom pre rozhodnutie lekárske posudok podľa § 10 zákona č. 447/2008 Z. z. je lehota pre rozhodnutie vo veci do 45 dní od začatia konania, a to v súvislosti s potrebou vykonať najskôr posúdenie.

Ďalej sa navrhuje ustanoviť, že príslušný orgán zastaví konanie, ak sa účastník konania nepodrobí zdravotnému výkonu, diagnostickej hospitalizácii alebo posúdeniu funkčných dôsledkov zdravotného stavu s podmienkou, že bol o možnosti zastavenia konania poučený. Ide o situácie, kedy je potrebné objektivizovať podklady týkajúce sa zdravotného stavu, ktoré boli predložené na účely konania.

Príslušný orgán ďalej zastaví konanie o preukaze pre fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím a konanie o parkovacom preukaze pre fyzickú osobu so zdravotným postihnutím vtedy, ak už existuje platný integrovaný posudok. V prípade, že podľa platného integrovaného posudku osoba spĺňa podmienky pre vyhotovenie uvedených preukazov,

príslušný orgán tieto preukazy osobe vyhotoví len na základe jeho žiadosti, v tejto veci však nebude rozhodovať. Ak osoba podľa integrovaného posudku nespĺňa podmienky pre vyhotovenie preukazu, príslušný orgán mu prekaz nemôže vyhotoviť. V prípade záujmu o vykonanie nového posúdenia má osoba možnosť podať si novú žiadosť o integrovaný posudok.

K bodu 83 (§ 57)

Ide o legislatívno-technickú úpravu s cieľom zosúladenia s novým znením § 10.

K bodom 84 a 85 (§ 59, 61 a 63)

Ide o legislatívno-technickú úpravu.

K bodu 86 (§ 67o)

Ide o úpravu súvisiacu s cieľom riešiť preklenutie obdobia od konca júla 2025 do dátumu nadobudnutia účinnosti príslušnej časti navrhovaného zákona o integrovanej posudkovej činnosti.

K bodu 87 (§§ 67q až 67u)

Navrhuje sa, aby v tých prípadoch, keď bolo vykonané posúdenie fyzickej osoby a rozhodnuté o peňažnom príspevku na kompenzáciu podľa zákona v znení účinnom do 31. augusta 2025, aby sa na právne vzťahy pri poskytovaní peňažných príspevkov na kompenzáciu a vyhotovení prekazov naďalej vzťahoval zákon v znení účinnom do 31. 8. 2025, a to až do právoplatnosti rozhodnutia vo veci integrovaného posudku.

Pri podaných žiadostiach o prekaz fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, parkovací prekaz pre fyzickú osobu so zdravotným postihnutím a o peňažné príspevky na kompenzáciu, o ktorých nebude rozhodnuté do 31. augusta 2025, sa navrhuje, aby sa konania dokončili podľa zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu v znení účinnom do 31. augusta 2025. Cieľom je zabezpečiť priebežný prechod na nový systém integrovanej posudkovej činnosti.

Obdobne ako je tomu v ustanovení § 55 ods. 7 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu, tak sa v prechodnom ustanovení § 67r navrhuje povinnosť úradu práce, sociálnych vecí a rodiny dať podnet na začatie konania o integrovanom posudku v ustanovených situáciách, ak bola posudková činnosť vykonaná podľa zákona v znení účinnom do 31. augusta 2025 (t. j. zatiaľ nebol vydaný integrovaný posudok).

Podľa § 41 ods. 9 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu je možné vrátenú funkčnú pomôcku alebo vrátené funkčné zdvíhacie zariadenie poskytnúť do užívania fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorá o ňu prejaví záujem a je na pomôcku alebo zdvíhacie zariadenie odkázaná. Nejedná sa o poskytnutie peňažného príspevku na kúpu pomôcky alebo peňažného príspevku na kúpu zdvíhacieho zariadenia, ale o využitie pomôcky alebo zdvíhacieho zariadenia, ktorú vrátila úradu práce, sociálnych vecí a rodiny iná fyzická

osoba s ťažkým zdravotným postihnutím (za účelom kúpy jej bol poskytnutý peňažný príspevok avšak pomôcku alebo zdvíhacie zariadenie nepoužíva napr. z dôvodu, že vhodne nekompenzuje jej sociálne dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia). Navrhuje sa, aby podľa prechodného ustanovenia § 67s mohol záujemca o vrátenú pomôcku alebo zdvíhacie zariadenie preukázať svoju odkázanosť aj komplexným posudkom a nemusel sa na tento účel podrobiť integrovanej posudkovej činnosti.

Navrhuje sa, aby sa nevykonávalo nové posúdenie, či má osoba zdravotné postihnutie uvedené v prílohe na účely parkovacieho preukazu pre fyzickú osobu so zdravotným postihnutím, len na základe legislatívnej zmeny. Teda osoby, ktoré spĺňali posudkové kritérium na vyhotovenie parkovacieho preukazu pre fyzickú osobu so zdravotným postihnutím sa považovali za osoby, ktoré toto kritérium aj naďalej spĺňajú, a to do právoplatnosti rozhodnutia vo veci integrovaného posudku alebo rozhodnutia o preukazoch.

K bodu 88 (príloha č. 1)

Navrhuje sa ustanoviť zoznam zdravotných postihnutí na účely vyhotovovania parkovacieho preukazu pre fyzickú osobu so zdravotným postihnutím.

K bodu 89 (prílohy č. 2 až 7 a 18)

V súvislosti so zavedením integrovanej posudkovej činnosti sa navrhuje vypustiť zo zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu prílohy súvisiace s posudkovou činnosťou. V spojitosti s novelizačným bodom 80 sa navrhuje, aby príloha ustanovujúca zdravotné postihnutie na účely parkovacieho preukazu pre fyzickú osobu so zdravotným postihnutím (pôvodná príloha č. 18), tvorila prílohu č. 1 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu s ohľadom na legislatívne pravidlá.

K Čl. VIII (Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov)

K bodu 1 (§ 7 písm. e))

Dôvodom vypustenia predmetnej právnej podmienky odkázanosti fyzickej osoby so zdravotným postihnutím, ktorej plnoletosťou sa skončil pobyt v centre pre deti a rodiny, na poskytovanie pobytovej sociálnej služby v zariadení sociálnych služieb, a to v rámci ustanovenej povinnosti spolupráce poskytovateľa sociálnej služby pred začatím poskytovania tejto sociálnej služby, je zrušenie pôsobnosti obce a vyššieho územného celku rozhodovať v rozsahu svojej pôsobnosti o odkázanosti na sociálnu službu v správnom konaní podľa zákona o sociálnych službách (body 45 až 56) a aj nadbytočnosť tejto podmienky v kontexte úpravy zákona o integrovanej posudkovej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v Čl. I návrhu tohto zákona (ďalej aj ako len „zákon o IPČ“).

K bodu 2 (§ 8 ods. 1 prvá veta)

V záujme odstránenia interpretačných pochybností navrhovaná právna úprava zabezpečuje viazanosť povinnosti obce a vyššieho územného celku, v rozsahu svojej

pôsobnosti zabezpečovať dostupnosť sociálnej služby pre príslušnú cieľovú skupinu osôb určenú zákonom o sociálnych službách, na poskytovanie jednotlivých druhov sociálnych služieb (nielen pre fyzické osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby poskytovaním sociálnej služby podmienenej touto odkázanosťou uvedenou v § 34 až 41 tohto zákona).

K bodu 3 (§ 8 ods. 1 druhá veta)

Právna úprava súvisí s právnou úpravou § 8 ods. 1 prvou vetou (bod 2) tak, aby bola odstránená vnútorná previazanosť ustanovenia prvej a druhej vety. Ustanovenie § 8 ods. 1 druhá veta sa vzťahuje na poskytovanie alebo zabezpečenie poskytovania len vybraných druhov sociálnych služieb, ktorými sú sociálne služby podmienené odkázanosťou fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby uvedené v § 34 až 41 zákona o sociálnych službách (ďalej len „sociálne služby podmienené odkázanosťou“).

K bodom 4 a 5 (§ 8 ods. 2 písm. e) a f))

Právoplatný integrovaný posudok vydaný príslušným úradom práce, sociálnych vecí a rodiny podľa zákona o IPČ, ak bol tento posudok vydaný, sa ustanovuje ako súčasť písomnej žiadosti o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby podmienenej odkázanosťou, s finančnou podporou poskytovania tejto sociálnej služby z verejných prostriedkov za podmienok ustanovených týmto zákonom. Právoplatný integrovaný posudok vydaný príslušným úradom práce, sociálnych vecí a rodiny podľa zákona o IPČ (ďalej len „integrovaný posudok“) nahrádza podľa doterajšej právnej úpravy vyžadované právoplatné rozhodnutie o odkázanosti na sociálnu službu a posudok o odkázanosti na sociálnu službu, ktorý bol podkladom na vydanie tohto rozhodnutia, vydané obcou alebo vyšším územným celkom v rozsahu svojej pôsobnosti podľa doterajšej právnej úpravy. Zákon o IPČ novo ustanovuje integrovanú posudkovú činnosť aj na účely uplatnenia nárokov, ktorá závisia od integrovaného posudku podľa zákona o sociálnych službách.

Vzhľadom na predmet konania a rozhodovania v rámci integrovanej posudkovej činnosti a obsahovú náplň vydaného integrovaného posudku podľa zákona o IPČ, je integrovaný posudok spolu s plnením ďalších osobitných právnych podmienok podľa zákona o sociálnych službách na poskytovanie konkrétneho druhu sociálnej služby podmienenej odkázanosťou (napr. podmienka dovŕšenia dôchodkového veku v zariadení pre seniorov), relevantným podkladom na uzatvorenie zmluvy o poskytovaní sociálnej služby podmienenej odkázanosťou.

Ak pôjde o písomnú žiadosť o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby v zariadení pre seniorov s finančnou podporou poskytovania tejto sociálnej služby z verejných prostriedkov podanú fyzickou osobou, ktorá dovŕšila dôchodkový vek a poskytovanie sociálnej služby v tomto zariadení potrebuje „z iných vážnych dôvodov“ podľa § 35 ods. 1 písm. b) zákona o sociálnych službách (táto fyzická osoba nespĺňa podmienku odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby so stupňom odkázanosti najmenej IV podľa doterajšej právnej úpravy, resp. najmenej III podľa zákona o IPČ) táto fyzická osoba neprikladá k tejto žiadosti integrovaný posudok. V tomto prípade žiadosť obsahuje aj skutočnosti preukazujúce splnenie podmienok podľa § 35 ods. 1 písm. b) zákona o sociálnych službách - uvedenie a preukázanie konkrétneho

vážneho dôvodu potreby poskytovania sociálnej služby v zariadení pre seniorov (súvisí s právnou úpravou v bodoch 4, 14, 44 a 66).

K bodu 6 (§ 8 ods. 6)

Vzhľadom na predmet a účel zákona o IPČ, návrh úpravy ustanovenia vychádza z nahradenia vyžadovaného právoplatného rozhodnutia a posudku o odkázanosti na sociálnu službu (podľa doterajšej právnej úpravy zákona o sociálnych službách), integrovaným posudkom podľa zákona o IPČ. Zároveň právna úprava novou formuláciou spôsobu zabezpečenia dostupnosti sociálnej služby reaguje na skutočnosť, že u fyzickej osoby, ktorá dovŕšila dôchodkový vek a poskytovanie sociálnej služby v zariadení pre seniorov potrebuje „z iných vážnych dôvodov“, sa predloženie integrovaného posudku k žiadosti o zabezpečenie poskytovania tejto sociálnej služby nevyžaduje (bod 4). V previazanosti so zákonom o IPČ (§ 7 ods. 4 písm. b) druhý bod zákona o IPČ) je zároveň v ustanovení § 8 ods. 6 písm. c) explicitne ustanovená povinnosť obce a vyššieho územného celku, v súvislosti s výkonom pôsobnosti poskytovania alebo zabezpečenia poskytovania sociálnej služby podmienenej odkázanosťou s finančnou podporou jej poskytovania z verejných prostriedkov, podať podnet na začatie konania o integrovanom posudku príslušnému úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, ak fyzická osoba, ktorá podala písomnú žiadosť o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby podľa § 8 ods. 1 zákona o sociálnych službách nemá vydaný integrovaný posudok a nejde o fyzickú osobu, ktorá poskytovanie sociálnej služby v zariadení pre seniorov potrebuje „z iných vážnych dôvodov“.

K bodu 7 (§ 8 ods. 11)

Vypustením viazanosti uzatvorenia zmluvy o poskytovaní sociálnej služby a vypustením viazanosti poskytovania sociálnej služby na fyzickú osobu, ktorá je na ňu odkázaná, právna úprava znenia reaguje na zrušenie pôsobnosti obce a vyššieho územného celku rozhodovať v rozsahu svojej pôsobnosti o odkázanosti na sociálnu službu v správnom konaní podľa zákona o sociálnych službách (body 45 až 56) a aj na nadbytočnosť tejto podmienky v kontexte vnútornej previazanosti znenia § 8 ods. 11 s § 8 ods. 10

K bodu 8 (§ 11)

Právna úprava reaguje na skutočnosť, že podľa zákona o IPČ bude obsahom integrovaného posudku určenie stupňa odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby na účely posúdenia nároku na sociálnu službu podmienenú odkázanosťou, ktorá je teda podmienená v tomto smere výrokom integrovaného posudku.

K bodu 9 (§ 16 ods. 1 písm. c))

Právna úprava je previazaná s vypustením doterajšej Prílohy č. 3 k zákonu, ktorá upravovala spôsob posudzovania odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri jednotlivých činnostiach a zaradenie do stupňa odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby. Právna úprava súvisí s novo ustanoveným posudzovaním odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby v rámci integrovanej posudkovej činnosti podľa zákona o IPČ, a to aj na účely poskytovania sociálnych služieb podmienených odkázanosťou. Na základe novo ustanoveného obsahu a rozsahu vykonávania sociálnej posudkovej činnosti a

lekárskej posudkovej činnosti v rámci integrovanej posudkovej činnosti podľa zákona o IPČ, je táto podkladom pre vydanie integrovaného posudku, ktorý je rozhodnutím vo veci integrovanej posudkovej činnosti. Vyhotovený sociálny posudok a lekársky posudok reaguje na nový vecný obsah posudzovania stupňa odkázanosti fyzickej osoby podľa jednotlivých základných životných potrieb (vymedzených extenzívnejšie než boli vymedzené v doterajšej právnej úprave v prílohe č. 3 k zákonu o sociálnych službách) a zaradenia do stupňa odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby, na základe počtu základných životných potrieb, ktoré si posudzovaná osoba nie je schopná uspokojovať, a to spolu so súvisiacim časovým rozsahom odkázanosti, ktorý je určený vo vykonávacom právnom predpise k zákonu o IPČ pre príslušný stupeň odkázanosti. Vo výroku integrovanom posudku je obsiahnutý posudkový záver o priznanom stupni odkázanosti posudzovanej osoby.

Vecný rozsah poskytovanej pomoci pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pre poskytovateľa sociálnej služby podmienenej odkázanosťou na účely poskytovania sociálnych služieb bude naďalej vychádzať z prílohy č. 4 zákona (Úkony a dohľad v rámci pomoci pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby- táto úprava označenia- nadpisu tejto prílohy je v bode 91). U konkrétneho prijímateľa sociálnej služby rozsah poskytovanej pomoci pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby, ako odbornej činnosti pri poskytovaní sociálnej služby, bude vychádzať z integrovaného posudku (priznaného stupňa odkázanosti posudzovanej osoby a konkrétnych činností v rámci základných životných potrieb, ktoré nie je posudzovaná osoba schopná vykonávať samostatne, alebo ktoré je schopná vykonávať s dohľadom, ktoré boli relevantné pre priznaný stupeň odkázanosti, premietnutých v možnom rozsahu poskytovaných úkonov podľa prílohy č. 4 k zákonu o sociálnych službách).

K bodu 10 (§ 17 ods. 5)

Právna úprava je previazaná s vypustením doterajšej Prílohy č. 3 k zákonu, ktorá upravovala spôsob posudzovania odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri jednotlivých činnostiach a zaradenie do stupňa odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, a to vzhľadom na zákon o IPČ, ktorý novo ustanovuje integrovanú posudkovú činnosť aj na účely uplatnenia nárokov, ktoré závisia od integrovaného posudku podľa zákona o sociálnych službách. Vo väzbe na nevzniknutie povinnosti odoberať stravu v zariadení s poskytovaním stravovania sa preto upravuje pri relevantných úkonoch odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby pri vymedzených úkonoch sebaobsluhy odkaz len na príslušnú časť prílohy č. 4 k zákonu.

K bodu 11 (§ 34 ods. 1)

Pri vymedzení okruhu oprávnených osôb na poskytovanie sociálnej služby v zariadení podporovaného bývania sa novo odkazuje na odkázanosť na dohľad, ktorá je jedným z posudkových záverov integrovaného posudku. Právna úprava je previazaná s vypustením doterajšej Prílohy č. 3 k zákonu, ktorá upravovala spôsob posudzovania odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby a zaradenie do stupňa odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby, a to vzhľadom na zákon o IPČ, ktorý novo ustanovuje integrovanú posudkovú činnosť, aj na účely uplatnenia nárokov, podľa zákona o sociálnych službách. V súlade s § 3 ods. 1 a 2 zákona o IPČ fyzická osoba, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby, ak jej stupeň odkázanosti je I až V podľa prílohy č. 5 tohto zákona, je odkázaná na

dohľad, ak v rámci každej ustanovenej základnej životnej potreby, ktorú nie je schopná samostatne uspokojovať, je počet ustanovených činností, ktoré nie je schopná vykonávať samostatne, nižší ako počet ustanovených činností, ktoré je schopná vykonávať s dohľadom (základné životné potreby a jednotlivé činnosti v ich rámci, pri ktorých sa posudzuje schopnosť fyzickej osoby ich samostatne vykonávať alebo ich vykonávať s dohľadom sú ustanovené vykonávacím právnym predpisom k zákonu o IPČ - splnomocňovacie ustanovenie § 21 písm. b) šiesty bod zákona o IPČ), a to na základe vydaného integrovaného posudku, ktorý vychádza zo záverov sociálnej posudkovej činnosti a lekárskej posudkovej činnosti.

K bodom 12 a 13 (§ 34 ods. 2 a 3)

Právna úprava vymedzenia dohľadu na účely poskytovania sociálnej služby v zariadení podporovaného bývania, spolu so spôsobom určenia rozsahu dohľadu poskytovaného v zariadení podporovaného bývania sa vypúšťa vzhľadom na zákon o IPČ (viď odôvodnenie k bodu 11) a obsahovú náplň integrovaného posudku, ktorý obsahuje aj všetky činnosti v rámci ustanovených základných životných potrieb, ktoré je schopná posudzovaná fyzická osoba-účastník konania vykonávať len s dohľadom, a to na základe záverov sociálnej posudkovej činnosti a lekárskej posudkovej činnosti.

Pojem „dohľad“ a jeho vecný obsah sa na účely zákona o sociálnych službách, ako súčasť úkonov v rámci odbornej činnosti, ktorou je pomoc pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby, novo ustanovuje v prílohe č. 4 časti IV. k zákonu o sociálnych službách (bod 92). Ide zároveň aj o zabezpečenie jednoznačnosti používaného právneho pojmu „dohľad“ v rovnakom význame v dotknutých ustanoveniach zákona o sociálnych službách. Z uvedeného dôvodu sa aj pri rozsahu poskytovaných odborných činností v zariadení podporovaného bývania pri poskytovaní dohľadu novo odkazuje na prílohu č. 4 tohto zákona.

K bodu 14 (§ 34 ods. 3)

V rámci rozsahu poskytovaných odborných činností pri poskytovaní sociálnej služby v zariadení podporovaného bývania sa novo ustanovuje možnosť poskytovania pomoci pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby. Navrhovaná právna úprava reaguje na cieľovú skupinu osôb, ktorej je poskytovaná sociálna služba v zariadení podporovaného bývania a zmysel a účel tejto sociálnej služby, a to aj v kontexte s realizáciou stratégie deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb spojenej aj s podporou komunitných sociálnych služieb. Zároveň ide aj o reakciu na nový spôsob posudzovania odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby podľa zákona o IPČ a vykonávacieho predpisu k tomuto zákonu. Na rozdiel od doterajšej právnej úpravy bude pre priznanie príslušného stupňa odkázanosti relevantným nielen posudzovanie odkázanosti pri činnostiach v rámci sebaobsluhy, ale aj posudzovanie odkázanosti pri činnostiach v rámci starostlivosti o domácnosť a posudzovanie odkázanosti pri činnostiach v rámci základných sociálnych aktivít. Využitie tejto možnosti poskytovania pomoci pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby v rámci rozsahu poskytovanej sociálnej služby v zariadení podporovaného bývania je viazané aj vytvorením súvisiacich personálnych podmienok, materiálnych podmienok a hygienických podmienok, a to spolu so súvisiacim vecným obsahom žiadosti o zápis do registra sociálnych služieb (§ 64 ods. 3 písm. c), e) až g) zákona), ak pôjde o vznik oprávnenia poskytovať sociálnu službu v zariadení podporovaného bývania, resp. v prípade

využitia tejto možnosti poskytovania pomoci pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby, novo ako odbornej činnosti v rámci poskytovania sociálnej služby v už prevádzkovanom zariadení podporovaného bývania je viazané oznamovacou povinnosťou poskytovateľa tejto sociálnej služby voči príslušnému vyššiemu územnému celku tak, ako to predpokladá § 65 ods. 4 zákona.

K bodu 15 (§ 35 ods. 1 písm. a))

Pri vymedzení okruhu oprávnených osôb na poskytovanie sociálnej služby v zariadení pre seniorov, pokiaľ ide o podmienku odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby a priznaný najmenej IV. stupeň tejto odkázanosti, sa novo odkazuje na priznaný stupeň odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby, ktorý je najmenej III (podľa integrovaného posudku vydaného podľa zákona o IPČ). Právna úprava je previazaná s vypustením doterajšej Prílohy č. 3 k zákonu, ktorá upravovala spôsob posudzovania odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby a zaradenie do stupňa odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby, a to vzhľadom na zákon o IPČ, ktorý novo ustanovuje integrovanú posudkovú činnosť, aj na účely uplatnenia nárokov podľa zákona o sociálnych službách. Podľa doterajšej právnej úpravy sú stupne odkázanosti vyjadrujúce stupňujúcu sa mieru odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby označené ako stupeň odkázanosti II až VI (príloha č. 3 písm. B k zákonu o sociálnych službách) a podľa novej právnej úpravy sú stupne tejto odkázanosti označené ako stupeň odkázanosti I až V (príloha č. 5 k zákonu o IPČ). Nakoľko dochádza oproti doterajšej právnej úpravy k zmene označenia týchto stupňov odkázanosti, táto zmena sa premieta v znení ustanovenia tak, že doterajšia právna podmienka najnižšieho stupňa odkázanosti - najmenej IV sa mení v súlade so zákonom o IPČ na podmienku najnižšieho stupňa odkázanosti - najmenej III.

K bodu 16 (§ 35 ods. 1 písm. b))

Právna úprava reaguje na skutočnosť, že u fyzickej osoby, ktorá dovŕšila dôchodkový vek a poskytovanie sociálnej služby v zariadení pre seniorov potrebuje „z iných vážnych dôvodov“ podľa § 35 ods. 1 písm. b) zákona o sociálnych službách v doterajšom znení (nesplňa podmienku odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby so stupňom odkázanosti najmenej IV podľa doterajšej právnej úpravy a najmenej III podľa návrhu právnej úpravy zákona o IPČ), sa vydanie a predloženie integrovaného posudku na účely poskytovania tejto sociálnej služby podľa navrhovanej právnej úpravy nevyžaduje.

Potreba poskytovania sociálnej služby v zariadení pre seniorov sa u tejto cieľovej skupiny osôb bude novo preukazovať konkrétnym dôvodom, ktorý musí byť v rámci dôvodov uznaných obcou, a to vopred určených a zverejnených tak, aby sa u každej fyzickej osoby v porovnateľnej situácii uplatňovali na rovnakom základe. Právnym základom pre možnosť poskytovania sociálnej služby v zariadení pre seniorov cieľovej skupine osôb podľa § 35 ods. 1 písm. b) bude rozhodnutie príslušnej obce o potrebe poskytovania sociálnej služby v zariadení pre seniorov (bod 66 v spojení s bodmi 4, 5, a 35).

K bodu 17 (§ 36 ods. 1 a § 37 ods. 1)

Pri vymedzení okruhu oprávnených osôb na poskytovanie sociálnej služby v zariadení opatrovateľskej služby a v rehabilitačnom stredisku sa pokiaľ ide o podmienku odkázanosti

fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby novo neodkazuje na prílohu č. 3 k zákonu o sociálnych službách. Právna úprava je previazaná s vypustením doterajšej Prílohy č. 3 k zákonu, ktorá upravovala spôsob posudzovania odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby a zaradenie do stupňa odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby (bod 90), a to vzhľadom na zákon o IPČ, ktorý novo ustanovuje integrovanú posudkovú činnosť, aj na účely uplatnenia nárokov podľa zákona o sociálnych službách. V súlade s § 3 ods. 1 zákona o IPČ fyzická osoba je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby, ak jej stupeň odkázanosti je I až V podľa prílohy č. 5 k tomuto zákonu, a to na základe vydaného integrovaného posudku.

K bodom 18 až 21 (§ 38 až 40)

Pri vymedzení okruhu oprávnených osôb na poskytovanie sociálnej služby v domove sociálnych služieb, špecializovanom zariadení a dennom stacionári sa, pokiaľ ide o podmienku odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby a priznaný stupeň tejto odkázanosti, novo neodkazuje na prílohu č. 3 k zákonu o sociálnych službách. Právna úprava je previazaná s vypustením doterajšej Prílohy č. 3 k zákonu, ktorá upravovala spôsob posudzovania odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby a zaradenie do stupňa odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby (bod 90), a to vzhľadom na zákon o IPČ, ktorý novo ustanovuje integrovanú posudkovú činnosť, aj na účely uplatnenia nárokov, podľa zákona o sociálnych službách. V súlade s § 3 ods. 1 zákona o IPČ fyzická osoba je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby, ak jej stupeň odkázanosti je I až V podľa prílohy č. 5 k tomuto zákonu, a to na základe vydaného integrovaného posudku.

Podľa doterajšej právnej úpravy sú stupne odkázanosti vyjadrujúce stupňujúcu sa mieru odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby označené ako stupeň odkázanosti II až VI (príloha č. 3 písm. B k zákonu o sociálnych službách) a podľa novej právnej úpravy sú stupne tejto odkázanosti označené ako stupeň odkázanosti I až V (príloha č. 5 k zákonu o IPČ). Nakoľko dochádza oproti doterajšej právnej úprave k zmene označenia týchto stupňov odkázanosti, táto zmena sa premieta v znení príslušných ustanovení tak, že doterajšia právna podmienka najnižšieho stupňa odkázanosti - najmenej V pre domov sociálnych služieb a špecializované zariadenie sa mení v súlade so zákonom o IPČ na podmienku najnižšieho stupňa odkázanosti - najmenej IV, resp. u nevidiacej alebo prakticky nevidiacej fyzickej osoby - najmenej II. V dennom stacionári sa podmienka najnižšieho stupňa odkázanosti - najmenej III mení v súlade so zákonom o IPČ na podmienku najnižšieho stupňa odkázanosti - najmenej II.

K bodu 22 (§ 41 ods. 1 a 2)

Pri vymedzení okruhu oprávnených osôb na poskytovanie domácej opatrovateľskej služby sa pokiaľ ide o podmienku odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby a priznaný stupeň tejto odkázanosti novo neodkazuje na prílohu č. 3 k zákonu o sociálnych službách. Právna úprava je previazaná s vypustením doterajšej Prílohy č. 3 k zákonu, ktorá upravovala spôsob posudzovania odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby a zaradenie do stupňa odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby (bod 90), a to vzhľadom na zákon o IPČ, ktorý novo ustanovuje integrovanú posudkovú činnosť aj na účely uplatnenia nárokov podľa zákona o sociálnych službách. V súlade s § 3 ods. 1 zákona o IPČ

fyzická osoba je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby, ak jej stupeň odkázanosti je I až V podľa prílohy č. 5 k tomuto zákonu, a to na základe vydaného integrovaného posudku.

Podľa doterajšej právnej úpravy sú stupne odkázanosti vyjadrujúce stupňujúcu sa mieru odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby označené ako stupeň odkázanosti II až VI (príloha č. 3 písm. B k zákonu o sociálnych službách) a podľa novej právnej úpravy sú stupne tejto odkázanosti označené ako stupeň odkázanosti I až V (príloha č. 5 k zákonu o IPČ). Nakoľko dochádza oproti doterajšej právnej úpravy k zmene označenia týchto stupňov odkázanosti, táto zmena sa premietá v znení príslušných ustanovení tak, že doterajšia právna podmienka najnižšieho stupňa odkázanosti - najmenej II sa u opatrovateľskej služby mení v súlade so zákonom o IPČ na podmienku najnižšieho stupňa odkázanosti - najmenej I. Zároveň právna úprava § 41 ods.1 písm. b) a § 41 ods. 2 reaguje na nový vecný obsah posudzovania stupňa odkázanosti fyzickej osoby podľa jednotlivých základných životných potrieb (vymedzených extenzívnejšie než boli vymedzené v doterajšej právnej úprave v prílohe č. 3 k zákonu o sociálnych službách) a zaradenia do stupňa odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby. U konkrétného prijímateľa opatrovateľskej služby vecný rozsah poskytovaných úkonov v rámci pomoci pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby podľa prílohy č. 4 k zákonu, bude vychádzať z integrovaného posudku (priznaného stupňa odkázanosti posudzovanej osoby a konkrétnych činností v rámci základných životných potrieb, ktoré nie je posudzovaná osoba schopná vykonávať samostatne, alebo ktoré je schopná vykonávať s dohľadom, ktoré boli relevantné pre priznaný stupeň odkázanosti, premietnutých v možnom rozsahu poskytovaných úkonov a dohľadu podľa prílohy č. 4 k zákonu o sociálnych službách). Časový rozsah poskytovaných úkonov a dohľadu bude vychádzať z časového rozsahu odkázanosti, ktorý je určený vo vykonávacom právnom predpise k zákonu o IPČ pre príslušný stupeň odkázanosti (§ 21 písm. c) zákona o IPČ).

K bodom 23 až 25 (§ 42 ods. 1, § 42 ods. 2, § 42 ods. 3)

Vymedzenie oprávnených osôb na poskytovanie prepravnej služby reaguje v časti preukazovania podmienky odkázanosti na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, na predmet integrovaného posudku, ktorým je aj jeho výroková časť o určení, že ide o osobu s ťažkým zdravotným postihnutím a o druhu odkázanosti posudzovanej osoby, medzi ktoré patrí aj určení, či je fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom podľa § 12 ods. 1 písm. b) v spojení s § 3 ods. 5 zákona o IPČ. Právna úprava zároveň zachováva doterajšie vecné vymedzenie okruhu oprávnených osôb, pokiaľ ide o širší okruh, a to fyzické osoby s nepriaznivým zdravotným stavom s obmedzenou schopnosťou pohybu po rovine alebo po schodoch a obmedzenou schopnosťou orientácie, a to s preukazovaním nepriaznivého zdravotného stavu s takýmito dôsledkami potvrdením poskytovateľa zdravotnej starostlivosti. Takto koncipovaná právna úprava zároveň umožňuje dostupnosť tejto sociálnej služby aj pre fyzické osoby, ktoré nemajú vydaný integrovaný posudok s predmetnou výrokovou časťou určení, že ide o fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím a o ich odkázanosti na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, a to napr. z dôvodu, že nie sú účastníkmi právnych vzťahov podľa zákona 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, čo podľa zákona o IPČ vylučuje vykonávanie integrovanej posudkovej činnosti na účely uplatnenia

nárokov podľa zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia.

K bodu 26 (§ 46 ods. 1)

Na účely vymedzenia oprávnených osôb na sprostredkovanie osobnej asistencie, a to v časti preukazovania podmienky odkázanosti na osobnú asistenciu, navrhovaná právna úprava reaguje na predmet integrovaného posudku, ktorým je aj jeho výroková časť o určení druhu odkázanosti posudzovanej osoby, medzi ktoré patrí aj určenie, či je fyzická osoba odkázaná na osobnú asistenciu podľa § 12 ods. 1 písm. b) v spojení s § 3 ods. 3 zákona o IPČ.

K bodom 27 až 30 (§ 47 ods. 1, § 47 ods. 2, § 47 ods. 3, § 47 ods. 4)

Vymedzenie oprávnených osôb na poskytovanie sociálnej služby, ktorou je požičiavanie pomôcok reaguje novo v časti preukazovania podmienky odkázanosti na pomôcku, na predmet integrovaného posudku, ktorým je aj jeho výroková časť o určení, že ide o osobu s ťažkým zdravotným postihnutím a o druhu odkázanosti posudzovanej osoby, medzi ktoré patrí aj určenie, či je fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím odkázaná na pomôcku podľa § 12 ods. 1 písm. b) v spojení s § 3 ods. 4 zákona o IPČ. Právna úprava zároveň zachováva doterajšie vecné vymedzenie okruhu oprávnených osôb, pokiaľ ide o širší okruh, a to fyzické osoby s nepriaznivým zdravotným stavom, ak požičanie pomôcky môže zmierniť dôsledky nepriaznivého zdravotného stavu, a to s preukazovaním nepriaznivého zdravotného stavu s takýmito dôsledkami potvrdením poskytovateľa zdravotnej starostlivosti. Takto koncipovaná právna úprava zároveň umožňuje dostupnosť tejto sociálnej služby aj pre fyzické osoby, ktoré nemajú vydaný integrovaný posudok s predmetnou výrokovou časťou určenia, že ide o fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím a o ich odkázanosti na pomôcku, a to napr. z dôvodu, že nie sú účastníkmi právnych vzťahov podľa zákona 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia, čo podľa zákona o IPČ vylučuje vykonávanie integrovanej posudkovej činnosti na účely uplatnenia nárokov podľa zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia, a teda aj odkázanosť na pomôcku.

K bodu 31 (vypustenie tretieho dielu v druhej časti piatej hlave- § 48 až 51a vypustenie)

Vypustenie ustanovení zákona upravujúcich posudkovú činnosť na účely poskytovania sociálnej služby podmienenej odkázanosťou, zdravotnú posudkovú činnosť na tieto účely, sociálnu posudkovú činnosť na tieto účely a posudok o odkázanosti na sociálnu službu je realizované vo väzbe na zákon o IPČ, ktorý zabezpečuje jednotný systém posudzovania funkčných dôsledkov zdravotného stavu fyzickej osoby v pôsobnosti úradov práce, sociálnych vecí a rodiny, a to integrovanou posudkovou činnosťou s posudkovými závermi v rámci vydaného spoločného integrovaného posudku- komplexne pre možnosť uplatnenia nárokov posudzovanej osoby podmienených výrokom integrovaného posudku aj podľa zákona o sociálnych službách. Posudkovú činnosť na účely poskytovania sociálnej služby podmienenej odkázanosťou, a to sociálnu posudkovú činnosť a lekársku posudkovú činnosť, bude novo vykonávať príslušný úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, ako súčasť vykonávania integrovanej posudkovej činnosti, a na základe jej posudkových záverov vydá rozhodnutie o integrovanom posudku podľa zákona o IPČ.

Vo výrokovej časti integrovaného posudku príslušný úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, ako správny orgán uvedie, ak je posudzovaná osoba fyzickou osobou odkázanou na pomoc inej fyzickej osoby podľa § 3 ods. 1 zákona o IPČ, aj:

- a) že posudzovaná osoba je fyzickou osobou odkázanou na pomoc inej fyzickej osoby podľa § 3 ods. 1 zákona o IPČ a uvedie sa stupeň odkázanosti posudzovanej osoby na pomoc inej fyzickej osoby podľa prílohy č. 5 k zákonu o IPČ,
- b) konkrétne činnosti v rámci základných životných potrieb, ktorými sú stravovanie, hygiena, výkon fyziologickej potreby, obliekanie, obúvanie, mobilita, orientácia, komunikácia, starostlivosť o zdravie, osobné aktivity a starostlivosť o domácnosť, ktoré nie je posudzovaná osoba schopná vykonávať samostatne alebo je schopná ich vykonávať len s dohľadom, a to vo vecnom rozsahu, z ktorého vychádza posudkový záver integrovaného posudku o stupni odkázanosti posudzovanej osoby,
- c) pre posudzovanú osobu možný druh/ druhy sociálnej služby, vrátane možného druhu/ druhov zariadenia sociálnych služieb, na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku podľa § 12 ods. 1 písm. c) zákona o sociálnych službách, ktoré prichádzajú do úvahy z hľadiska zistenia, hodnotenia a posúdenia konkrétnych funkčných dôsledkov zdravotného stavu u konkrétnej posudzovanej osoby,
- d) termín opätovného zisťovania, hodnotenia a posúdenia funkčných dôsledkov zdravotného stavu u posudzovanej osoby, ak je určený.

Ustanovenie § 49 ods. 14 doterajšej právnej úpravy zákona o neposudzovaní odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby u fyzickej osoby, ktorá dovŕšila dôchodkový vek a ide o posúdenie odkázanosti na sociálnu službu uvedenú v § 35 zákona (zariadenie pre seniorov) sa z hľadiska vecného obsahu tejto právnej úpravy, ako špeciálna právna úprava, presúva do iných častí zákona (novelizačné body 4, 5, 44 a 66).

Zostávajú zároveň zachované ustanovenia v zákone, avšak v upravenom znení (bod 39), ktoré vylučujú potrebu vykonania posudkovej činnosti v rámci integrovanej posudkovej činnosti a vydania integrovaného posudku podľa zákona o IPČ, na účely poskytovania sociálnej služby podmienenej odkázanosťou, a to u fyzickej osoby zhodne s podmienkami podľa doterajšej právnej úpravy (§ 49 ods. 14 a § 51a zákona), ktorá:

- dovŕšila dôchodkový vek a o poskytovanie sociálnej služby v zariadení pre seniorov (§ 35 zákona) žiada z iných vážnych dôvodov,
- bude platiť úhradu za sociálnu službu najmenej vo výške ekonomicky oprávnených nákladov spojených s poskytovaním tejto sociálnej služby, a ak sa jej bude poskytovať pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby.

K bodu 32 (§ 54 ods. 1)

Na účely vymedzenia oprávnených osôb na poskytovanie odľahčovacej služby, ktoré opatrujú fyzickú osobu odkázanú na opatrovanie, a to v časti preukazovania podmienky ťažkého zdravotného postihnutia na strane opatrovanej osoby s priznanými najvyššími stupňami odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, navrhovaná právna úprava reaguje na predmet integrovaného posudku, ktorým je aj jeho výroková časť o určení, že posudzovaná osoba je fyzickou osobou s ťažkým zdravotným postihnutím a o určení stupňa odkázanosti

posudzovanej osoby podľa § 12 ods. 1 písm. a) prvého bodu a písm. c) v spojení s § 2 a § 3 ods. 1 zákona o IPČ.

K bodu 33 (§ 54 ods. 3)

Vzhľadom na zmysel a účel poskytnutia odľahčovacej služby (ťažké zdravotné postihnutie opatrovanej osoby s priznanými najvyššími stupňami odkázanosti a vecný obsah integrovaného posudku - bod 32) sa explicitne ustanovuje, že podmienky na poskytnutie alebo zabezpečenie poskytnutia sociálnej služby podmienenej odkázanosťou podľa zákona o sociálnych službách (sociálne služby uvedené v § 34 až 41 zákona) sa u opatrovanej osoby na účely poskytnutia odľahčovacej služby považujú za splnené, a to pre každý z týchto druhov sociálnych služieb.

K bodu 34 (§ 54 ods. 5)

Ide o vypustenie právnej úpravy pre jej nadbytočnosť, a to vzhľadom na novo ustanovený spôsob určenia stupňa odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby podľa jednotlivých základných životných potrieb (vymedzených extenzívnejšie než boli vymedzené v doterajšej právnej úprave v prílohe č. 3 k zákonu o sociálnych službách) v zákone o IPČ v spojení s vykonávacím právnym predpisom k tomuto zákonu, ako aj vzhľadom na vecný obsah integrovaného posudku.

K bodu 35 (§ 61 ods. 3 tretia veta)

Právna úprava podmienok vylúčenia vykonávania posudkovej činnosti u fyzických osôb so súdom uloženým ochranným opatrením je previazaná s vypustením ustanovení zákona upravujúcich posudkovú činnosť na účely poskytovania sociálnej služby podmienenej odkázanosťou, vo väzbe na zákon o IPČ, ktorý zabezpečuje jednotný systém posudzovania funkčných dôsledkov zdravotného stavu fyzickej osoby v pôsobnosti úradov práce, sociálnych vecí a rodiny, a to integrovanou posudkovou činnosťou aj na účely uplatnenia nárokov podľa zákona o sociálnych službách.

K bodu 36 (§ 61 ods.4 písm. b)

Vypustením viazanosti možnosti poskytovania ubytovania za ustanovených podmienok na prechodnú dobu v zariadení uvedenom v § 34 až 36 a § 39 fyzickej osobe, ktorá má záujem o poskytovanie celoročnej pobytovej sociálnej služby v tomto zariadení, na fyzickú osobu, ktorá je na ňu odkázaná, právna úprava znenia reaguje na zrušenie pôsobnosti obce a vyššieho územného celku rozhodovať v rozsahu svojej pôsobnosti o odkázanosti na sociálnu službu v správnom konaní podľa zákona o sociálnych službách (body 45 až 56) a na zákon o IPČ, ktorý novo ustanovuje integrovanú posudkovú činnosť, aj na účely uplatnenia nárokov podľa zákona o sociálnych službách.

K bodu 37 (§ 65 ods. 6 písm. f), § 110l ods. 8 a § 110r)

Ide o legislatívno-technickú úpravu, ktorá súvisí s vypustením § 34 ods. 2 a 3 a súvisiacou zmenou označenia odsekov v § 34 (bod 12).

K bodu 38 (§ 69 ods. 1)

Ide o legislatívnotechnickú úpravu súvisiacu so zmenami a doplneniami § 81 so súvisiacimi zmenami v označení ustanovení (body 51,52).

K bodu 39 (§ 74 ods. 5)

Zmena úpravy ustanovenia je previazaná s vypustením ustanovení zákona upravujúcich posudkovú činnosť na účely poskytovania sociálnej služby podmienenej odkázanosťou, ktorej záverom bolo podľa doterajšej právnej úpravy rozhodnutie a posudok o odkázanosti na sociálnu službu a zabezpečením jednotného systému posudzovania prostredníctvom zákona o IPČ integrovanou posudkovou činnosťou s posudkovými závermi v rámci vydaného integrovaného posudku aj na účely uplatnenia nárokov podľa zákona o sociálnych službách.

Ak bude mať fyzická osoba záujem o poskytovanie sociálnej služby podmienenej odkázanosťou bude mať preto povinnosť predložiť právoplatný integrovaný posudok vydaný príslušným úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, ktorého obsahom je:

- posudkový záver o stupni odkázanosti tejto fyzickej osoby, ktorý zodpovedá stupňu odkázanosti ustanovenému zákonom o sociálnych službách ako podmienka na poskytovanie príslušného druhu sociálnej služby,
- tento druh sociálnej služby uvedený pre túto fyzickú osobu ako možný druh/ druhy sociálnej služby, ktoré prichádzajú do úvahy z hľadiska zistenia, hodnotenia a posúdenia konkrétnych funkčných dôsledkov zdravotného stavu u konkrétnej posudzovanej osoby.

Súčasne, ak bude mať fyzická osoba záujem o poskytovanie sociálnej služby v zariadení pre seniorov z iných vážnych dôvodov bude mať povinnosť predložiť rozhodnutie obce vydané na tento účel (bod 36 – § 80 písm. c) prvý bod a bod 58- § 92a).

Zostávajú zároveň zachované ustanovenia, avšak v upravenom znení, ktoré vylučujú potrebu predloženia vydaného integrovaného posudku podľa zákona o IPČ, alebo rozhodnutia obce o potrebe poskytovania sociálnej služby v zariadení re seniorov z iných vážnych dôvodov na účely uzatvorenia zmluvy o poskytovaní sociálnej služby podmienenej odkázanosťou, a to u fyzickej osoby:

- ktorej sa má poskytovať sociálna služba bezodkladne podľa § 8 ods.8,
- ktorá bude platiť úhradu za sociálnu službu najmenej vo výške ekonomicky oprávnených nákladov spojených s poskytovaním tejto sociálnej služby, a ak sa jej bude poskytovať pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby.

K bodu 40 (§ 74 ods. 14 písm. d))

Upravuje sa znenie jedného z taxatívne ustanovených možných právnych dôvodov jednostranného vypovedania zmluvy o poskytovaní sociálnej služby poskytovateľom sociálnej služby (je ním právny dôvod podľa ktorého obec alebo vyšší územný celok rozhodne o zániku odkázanosti fyzickej osoby na sociálnu službu podľa doterajšej právnej úpravy), a to vzhľadom na zrušenie pôsobnosti obce a vyššieho územného celku rozhodovať v správnom konaní o odkázanosti na sociálnu službu v rozsahu svojej pôsobnosti pri poskytovaní a zabezpečovaní

sociálnych služieb podľa tohto zákona. Na účely vzniku nárokov v oblasti poskytovania sociálnych služieb podmienených odkázanosťou bude relevantný integrovaný posudok vydaný príslušným úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v správnom konaní podľa zákona o IPČ. Preto sa upravuje znenie predmetného právneho dôvodu jednostranného vypovedania zmluvy o poskytovaní sociálnej služby poskytovateľom sociálnej služby vo väzbe na rozhodnutie príslušného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny podľa zákona o IPČ o zmene integrovaného posudku v časti jeho posudkového záveru, ktorý už nebude obsahovať príslušný druh sociálnej služby, ktorá sa tejto fyzickej osobe poskytuje na základe tejto uzatvorenej zmluvy o poskytovaní sociálnej služby ako pre ňu možný (na základe zistenia, hodnotenia a posúdenia funkčných dôsledkov jej zdravotného stavu zmeneného uplynutím doby).

K bodu 41 (§ 75 ods. 12)

Vypúšťa sa abstrahovanie od skutočnosti, ktorá obec vydala rozhodnutie o odkázanosti na sociálnu službu alebo ktorý vyšší územný celok vydal rozhodnutie o odkázanosti na sociálnu službu v rámci právnej úpravy miestnej príslušnosti obce alebo vyššieho územného celku pre poskytovanie finančných príspevkov neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby podľa zákona o sociálnych službách, ktorá sa viaže na trvalý pobyt prijímateľa sociálnej služby, ktorej druhy sú v tomto ustanovení taxatívne vymedzené. Dôvodom je zrušenie pôsobnosti obce a vyššieho územného celku rozhodovať o odkázanosti na sociálnu službu podľa zákona o sociálnych službách, ako dôsledok zákona o IPČ. Výsledkom integrovanej posudkovej činnosti podľa zákona o IPČ v pôsobnosti úradov práce, sociálnych vecí a rodiny bude integrovaný posudok, ktorý bude podkladom na poskytnutie alebo zabezpečenie poskytovania sociálnej služby podmienenej odkázanosťou s finančnou podporou jej poskytovania z verejných prostriedkov v rozsahu pôsobnosti obce a vyššieho územného celku podľa zákona o sociálnych službách bez ohľadu na to, ktorý úrad práce, sociálnych vecí a rodiny podľa zákona o IPČ vydal rozhodnutie o integrovanom posudku na účely poskytovania sociálnej služby podmienenej odkázanosťou.

K bodu 42 (§ 78a ods. 5)

Nové znenie § 78a ods. 5 pri spôsobe určenia štruktúry prijímateľov sociálnej služby podľa stupňa odkázanosti na účely určenia výšky finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach podmienených odkázanosťou, pokiaľ ide o podmienku odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby a priznaný stupeň tejto odkázanosti novo odkazuje na integrovaný posudok, ktorý obsahuje posudkový záver o priznanom stupni odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby. Právna úprava je previazaná s vypustením doterajšej prílohy č. 3 k zákonu, ktorá upravovala spôsob posudzovania odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby a zaradenie do stupňa odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby, a to vzhľadom na zákon o IPČ, ktorý novo ustanovuje integrovanú posudkovú činnosť, aj na účely uplatnenia nárokov, ktorá závisia od integrovaného posudku podľa zákona o sociálnych službách. V súlade s § 3 ods. 1 zákona o IPČ fyzická osoba je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby, ak jej stupeň odkázanosti je I až V podľa prílohy č. 5 k tomuto zákonu, a to na základe vydaného integrovaného posudku. Podľa doterajšej právnej úpravy sú stupne odkázanosti vyjadrujúce stupňujúcu sa mieru tejto odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby označené ako stupeň odkázanosti II

až VI (príloha č. 3 písm. B k zákonu o sociálnych službách) a podľa novej právnej úpravy sú stupne odkázanosti vyjadrujúce stupňujúcu sa mieru tejto odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby označené ako stupeň odkázanosti I až V (príloha č. 5 k zákonu o IPČ). Nakoľko vo svojich dôsledkoch dochádza oproti doterajšej právnej úpravy k zmene označenia týchto stupňov odkázanosti, táto zmena sa premieta aj v znení predmetného ustanovenia.

K bodu 43 (§ 78a ods. 7 druhá veta)

Navrhovaná právna úprava vychádza z vypustenia doterajšej prílohy č. 3 k zákonu, ktorá upravovala spôsob posudzovania odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby a zaradenie do stupňa odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby, a to vzhľadom na zákon o IPČ, ktorý novo ustanovuje integrovanú posudkovú činnosť aj na účely uplatnenia nárokov, ktorá závisia od integrovaného posudku podľa zákona o sociálnych službách. Pri spôsobe určenia štruktúry prijímateľov sociálnej služby podľa stupňa odkázanosti na účely určenia výšky finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach podmienených odkázanosťou, ak ide o ambulantnú sociálnu službu v tomto zariadení, pokiaľ ide o odkaz na podmienku priznaného stupňa odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby je preto potrebné odkazovať na priznaný stupeň odkázanosti uvedený v právoplatnom integrovanom posudku vydanom príslušným úradom práce, sociálnych vecí a rodiny podľa zákona o IPČ.

K bodom 44 až 50 (§ 80 písm. c), § 80 písm. d), § 80 písm. p) bod 1a, § 80 písm. p) bod 1b., § 80 písm. p) druhý bod, § 80 písm. s) a t))

Zrušuje sa pôsobnosť obce v rozsahu svojej pôsobnosti rozhodovať o odkázanosti na sociálnu službu v správnom konaní a vyhotovovať posudok o odkázanosti na sociálnu službu, ktorý bol podkladom na vydanie tohto rozhodnutia, ako aj pôsobnostné ustanovenia súvisiace s týmto zrušením pôsobnosti:

- vypúšťa sa jej postavenie správneho orgánu pri rozhodovaní o odkázanosti na sociálnu službu, zániku odkázanosti a zmene stupňa odkázanosti - § 80 písm. c) prvý až tretí bod doterajšej právnej úpravy a novo sa ustanovuje postavenie správneho orgánu v konaní o potrebe poskytovania sociálnej služby v zariadení pre seniorov pre cieľovú skupinu osôb podľa § 35 ods. 1 písm. b) (body 4, 5, 44 a 66),
- vypúšťa sa pôsobnosť obce vyhotovovať posudky o odkázanosti na sociálnu službu - § 80 písm. d),
- vypúšťa sa vedenie evidencie fyzických osôb, o ktorých odkázanosti na sociálnu službu v rozsahu jej pôsobnosti bolo vydané rozhodnutie - § 80 písm. q) bod 1a., v informačnom systéme sociálnych služieb, a nahrádza sa vedením evidencie fyzických osôb, u ktorých o potrebe poskytovania sociálnej služby v zariadení pre seniorov bolo vydané rozhodnutie obcou podľa § 80 písm. c) prvého bodu, v informačnom systéme sociálnych služieb,
- body 46, 48 a 49 legislatívno-technická úprava – zmena označenia bodov súvisiaca s vykonanými zmenami v § 80,
- vypúšťa sa pôsobnosť uhrádzať poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti zdravotné výkony na účely posúdenia odkázanosti na sociálnu službu - doterajší § 80 písm. t),

- vypúšťa sa pôsobnosť možnosť poveriť zriadenú alebo založenú právnickú osobu, ktorú obec zriadila alebo založila vykonávaním sociálnej posudkovej činnosti na účely vyhotovenia posudku- doterajší § 80 písm. u).

Dôvodom tohto zrušenia pôsobnosti obce je zákon o IPČ, ktorý novo zabezpečuje jednotný systém posudzovania funkčných dôsledkov zdravotného stavu fyzickej osoby v pôsobnosti úradov práce, sociálnych vecí a rodiny, a to integrovanou posudkovou činnosťou s posudkovými závermi obsiahnutými v integrovanom posudku aj na účely uplatnenia nárokov, ktorá závisia od integrovaného posudku podľa zákona o sociálnych službách. Takto koncipovaná právna úprava je aj jedným z východísk pre implementáciu reformy financovania sociálnych služieb, ktorá je jedným zo záväzkov Plánu obnovy a odolnosti Slovenskej republiky.

Právoplatný integrovaný posudok vydaný príslušným úradom práce, sociálnych vecí a rodiny podľa zákona o IPČ nahrádza podľa doterajšej právnej úpravy vyžadované právoplatné rozhodnutie a posudok o odkázanosti na sociálnu službu, vydané obcou alebo vyšším územným celkom v rozsahu svojej pôsobnosti podľa doterajšej právnej úpravy.

Na účely vzniku nárokov v oblasti poskytovania sociálnych služieb vo svojich dôsledkoch teda prechádza výkon posudkovej činnosti z pôsobnosti obcí a vyšších územných celkov na úrady práce, sociálnych vecí a rodiny, ktoré budú funkčné dôsledky zdravotného stavu u fyzickej osoby posudzovať komplexne (nielen na účely posudzovania nárokov v oblasti sociálnych služieb). Výsledkom zisťovania, hodnotenia a posúdenia funkčných dôsledkov zdravotného stavu u posudzovanej fyzickej osoby bude integrovaný posudok (rozhodnutie vydané v správnom konaní) a bude podkladom na poskytnutie sociálnej služby podmienenej odkázanosťou (možného druhu/druhov sociálnej služby, ktoré prichádzajú do úvahy z hľadiska zistenia, hodnotenia a posúdenia konkrétnych funkčných dôsledkov zdravotného stavu u konkrétnej posudzovanej osoby a budú uvedené - navrhované priamo v integrovanom posudku) alebo zabezpečenie poskytovania tejto sociálnej služby/sociálnych služieb s finančnou podporou jej poskytovania z verejných prostriedkov v rozsahu pôsobnosti obce a vyššieho územného celku podľa zákona o sociálnych službách.

K bodom 51 až 58 (§ 81 písm. b) prvý až tretí bod, § 81 písm. c), § 81 písm. s), § 81 písm. u) body 1a a 1b, § 81 písm. u) druhý bod, § 81 písm. w) a x))

Zrušuje sa pôsobnosť vyššieho územného celku rozhodovať v rozsahu svojej pôsobnosti podľa zákona o sociálnych službách o odkázanosti na sociálnu službu v správnom konaní a vyhotovovať posudok o odkázanosti na sociálnu službu, ako aj pôsobnostné ustanovenia súvisiace s týmto zrušením pôsobnosti:

- vypúšťa sa postavenie vyššieho územného celku ako správneho orgánu pri rozhodovaní o odkázanosti na sociálnu službu, zániku odkázanosti a zmene stupňa odkázanosti - § 81 písm. b) prvý až tretí bod,
- vypúšťa sa pôsobnosť vyššieho územného celku vyhotovovať posudky o odkázanosti na sociálnu službu- § 81 písm. c),

- legislatívno-technická úprava - zmena v označení písmen v § 81 písm. s) - bod 45 súvisí s bodom 44 - vypustením § 81 písm. c) a súvisiacou zmenou označenia následných písmen,
- vypúšťa sa vedenie evidencie fyzických osôb, o ktorých odkázanosti na sociálnu službu bolo vydané rozhodnutie- § 81 písm. u) bod 1a., v informačnom systéme sociálnych služieb,
- legislatívno-technická úprava - zmena v označení bodov v § 81 písm. u) bode 1a, bod 54 súvisí s bodom 451 - vypustením § 81 písm. b) prvého bodu až tretieho bodu a súvisiacou zmenou označenia následných bodov,
- legislatívno-technická úprava - zmena v označení písmen v § 81 písm. u) druhom bode - bod 57 súvisí s bodom 52 - vypustením § 81 písm. c) a súvisiacou zmenou označenia následných písmen,
- vypúšťa sa pôsobnosť uhrádzať poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti zdravotné výkony na účely posúdenia odkázanosti na sociálnu službu - § 81 písm. w),
- vypúšťa sa pôsobnosť možnosť poveriť zriadenú alebo založenú právnickú osobu, ktorú vyšší územný celok zriadil alebo založil vykonávaním sociálnej posudkovej činnosti na účely vyhotovenia posudku- § 81 písm. x).

Dôvodom tohto zrušenia pôsobnosti vyššieho územného celku je zákon o IPČ, ktorý novo zabezpečuje jednotný systém posudzovania funkčných dôsledkov zdravotného stavu fyzickej osoby v pôsobnosti úradov práce, sociálnych vecí a rodiny, a to integrovanou posudkovou činnosťou s posudkovými závermi obsiahnutými v integrovanom posudku aj na účely uplatnenia nárokov, ktorá závisia od integrovaného posudku podľa zákona o sociálnych službách. Takto koncipovaná právna úprava je aj jedným z východísk pre implementáciu reformy financovania sociálnych služieb, ktorá je jedným zo záväzkov Plánu obnovy a odolnosti Slovenskej republiky.

Právoplatný integrovaný posudok vydaný príslušným úradom práce, sociálnych vecí a rodiny podľa zákona o IPČ nahrádza podľa doterajšej právnej úpravy vyžadované právoplatné rozhodnutie a posudok o odkázanosti na sociálnu službu, vydané obcou alebo vyšším územným celkom v rozsahu svojej pôsobnosti podľa doterajšej právnej úpravy. Zákon o IPČ zabezpečuje jednotný systém posudzovania funkčných dôsledkov zdravotného stavu fyzickej osoby v pôsobnosti úradov práce, sociálnych vecí a rodiny, a to integrovanou posudkovou činnosťou s posudkovými závermi v rámci vydaného spoločného integrovaného posudku - komplexne pre možnosť uplatnenia nárokov posudzovanej osoby podľa osobitných predpisov (aj podľa zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákona sociálnych službách).

Na účely vzniku nárokov v oblasti poskytovania sociálnych služieb vo svojich dôsledkoch teda prechádza výkon posudkovej činnosti z pôsobnosti obcí a vyšších územných celkov na úrady práce, sociálnych vecí a rodiny, ktoré budú funkčné dôsledky zdravotného stavu u fyzickej osoby posudzovať komplexne (nielen na účely nárokov v oblasti sociálnych služieb podmienených integrovaným posudkom). Výsledkom zisťovania, hodnotenia a posúdenia funkčných dôsledkov zdravotného stavu u posudzovanej fyzickej osoby bude integrovaný posudok (rozhodnutie vydané v správnom konaní) a bude podkladom na

poskytnutie sociálnej služby podmienenej odkázanosťou (možného druhu/druhov sociálnej služby, ktoré budú uvedené priamo v integrovanom posudku a prichádzajú do úvahy z hľadiska zistenia, hodnotenia a posúdenia konkrétnych funkčných dôsledkov zdravotného stavu u konkrétnej posudzovanej osoby), alebo zabezpečenie poskytovania tejto sociálnej služby/sociálnych služieb s finančnou podporou jej poskytovania z verejných prostriedkov v rozsahu pôsobnosti obce a vyššieho územného celku podľa zákona o sociálnych službách.

K bodu 59 (§ 84 ods. 21)

Vypúšťa sa právna úprava kvalifikačných predpokladov potrebných v oblasti sociálnych služieb na vykonávanie posudzovania odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby podľa prílohy č. 3 k zákonu v oblasti sociálnych služieb. Právna úprava je previazaná s vypustením ustanovení zákona upravujúcich posudkovú činnosť na účely poskytovania sociálnej služby podmienenej odkázanosťou (vrátane vypustenia prílohy č. 3 k zákonu o sociálnych službách), ktorej záverom bol podľa doterajšej právnej úpravy posudok o odkázanosti na sociálnu službu, ako podklad na vydanie rozhodnutia v správnom konaní o odkázanosti na sociálnu službu, a to v rozsahu pôsobnosti obce a vyššieho územného celku pri poskytovaní sociálnych služieb podľa tohto zákona. Zákon o IPČ zabezpečuje jednotný systém posudzovania funkčných dôsledkov zdravotného stavu fyzickej osoby v pôsobnosti úradov práce, sociálnych vecí a rodiny, a to integrovanou posudkovou činnosťou s posudkovými závermi v integrovanom posudku aj na účely uplatnenia nárokov podľa zákona o sociálnych službách, ktoré sú podmienené integrovaným posudkom.

K bodom 60 (§ 91 ods. 3), 61 (§ 92 ods. 1 a 4), 62 (§ 92 ods. 2), 63 (§ 92 ods. 3 a 4), 65 (§ 92 ods.- 4), 67 (§ 93 ods. 1) a 68 (§ 93 ods. 2 a 3)

Vypustenie právnej úpravy vzťahujúcej sa na konanie vo veciach odkázanosti na sociálnu službu je previazané so zrušením pôsobnosti obce a vyššieho územného celku v rozsahu svojej pôsobnosti podľa zákona o sociálnych službách rozhodovať o odkázanosti na sociálnu službu v správnom konaní (odôvodnenie k bodom 45 až 56).

K bodu 64 (§ 92 ods. 3- doterajší § 92 ods. 9)

Možnosť poskytovať sociálnu službu podmienenú odkázanosťou, ak sú splnené podmienky bezodkladnosti jej poskytovania podľa tohto zákona, sa novo viažu na možnosť poskytovania tejto sociálnej služby aj pred nadobudnutím právoplatnosti integrovaného posudku. Takto koncipovaná právna úprava je previazaná so zrušením pôsobnosti obce a vyššieho územného celku v rozsahu svojej pôsobnosti podľa zákona o sociálnych službách rozhodovať o odkázanosti na sociálnu službu v správnom konaní (odôvodnenie k bodom 45 až 56).

K bodu 66 (vloženie § 92a)

Právna úprava novo ustanoveného konania o potrebe poskytovania sociálnej služby v zariadení pre seniorov reaguje na právnu skutočnosť, že u fyzickej osoby, ktorá dovŕšila dôchodkový vek a poskytovanie sociálnej služby v zariadení pre seniorov potrebuje „z iných vážnych dôvodov“ podľa § 35 ods. 1 písm. b) zákona o sociálnych službách v doterajšom znení (ide o fyzickú osobu, ktorá nespĺňa podmienku odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby so

stupňom odkázanosti najmenej IV podľa doterajšej právnej úpravy a najmenej III podľa návrhu právnej úpravy pre poskytovanie sociálnej služby v zariadení pre seniorov podľa § 35 ods. 1 písm. a) zákona o sociálnych službách), sa vydanie a predloženie integrovaného posudku na účely poskytovania tejto sociálnej služby podľa navrhovanej právnej úpravy nevyžaduje.

Právnym základom pre možnosť poskytovania sociálnej služby v zariadení pre seniorov cieľovej skupine osôb podľa § 35 ods. 1 písm. b) bude rozhodnutie príslušnej obce o potrebe poskytovania sociálnej služby v zariadení pre seniorov vydané obcou v správnom konaní upravenom v § 92a návrhu zákona. Táto právna úprava je vnútorne previazaná s novo ustanoveným postavením obce, ako príslušného správneho orgánu v konaní o potrebe poskytovania sociálnej služby v zariadení pre seniorov pre cieľovú skupinu osôb podľa § 35 ods. 1 písm. b) (bod 44). Na konanie o potrebe poskytovania sociálnej služby v zariadení pre seniorov sa v súlade s § 92a ods. 4 návrhu zákona vzťahuje správny poriadok, a to

- okrem možnosti podania riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov voči vydanému rozhodnutiu obce vo veci podľa § 60 a § 62 až 68 správneho poriadku (vzhľadom na povahu a charakter rozhodovania vo veci a súvisiacu možnosť rozhodovania v tej istej veci opakovane uplynutím času, a to pri možnej zmene skutkových okolností, skutkového stavu u žiadateľa- účastníka konania, nemožnosť podať odvolanie, ani využiť mimoriadne opravné prostriedky podľa správneho poriadku - obnovu konania, preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania) a
- pri viazanosti odchýlkami od správneho poriadku ustanovenými v § 92a ods. 1 až 3 návrhu zákona, ktoré predstavujú špeciálnu právnu úpravu, ktorá má prednosť pred všeobecnou právnou úpravou.

Ak písomnú žiadosť o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby v zariadení pre seniorov s finančnou podporou poskytovania tejto sociálnej služby z verejných prostriedkov (rozpočtu obce) podľa § 8 ods. 1 zákona podáva fyzická osoba uvedená v § 35 ods. 1 písm. b), táto žiadosť obsahuje aj uvedenie a preukázanie konkrétného vážneho dôvodu potreby poskytovania sociálnej služby v zariadení pre seniorov. Táto písomná žiadosť s týmto vecným obsahom sa považuje za začatie konania o potrebe poskytovania sociálnej služby v zariadení pre seniorov tak, ako to ustanovuje § 92a ods. 1 návrhu zákona. Obec v súlade s § 92a ods. 2 návrhu zákona náležite zisťuje skutkový stav a posudzuje existenciu potreby poskytovania sociálnej služby v zariadení pre seniorov (vážneho dôvodu potreby poskytovania tejto sociálnej služby u žiadateľa - účastníka konania, pri viazanosti obcou vopred určených a zverejnených dôvodov, ktoré považuje obec za vážne, a tým odôvodňujúce potrebu poskytovania sociálnej služby v zariadení pre seniorov, a to v súlade so základnými pravidlami konania (§ 3 správneho poriadku). Pri rozhodovaní je obec viazaná povinnosťou dodržať zásady konania, teda aj vychádzať zo skutočného stavu veci a zistenia okolností, ktoré majú význam pre rozhodnutie, aktívnej súčinnosti žiadateľa - účastníka konania a aby v rozhodovaní o skutkovo zhodných alebo podobných prípadoch nevznikali neodôvodnené rozdiely, a svoje písomné rozhodnutie v predmete veci musí v tomto smere aj dostatočne odôvodniť. Ak na základe vykonaného dokazovania a pri viazanosti § 35 ods. 1 písm. b) zákona o sociálnych službách a obcou vopred určenými a zverejnenými dôvodmi, ktoré považuje obec za vážne, a tým odôvodňujúce potrebu poskytovania sociálnej služby v zariadení pre seniorov obec, ako príslušný správny orgán dospeje k záveru, že žiadateľ - účastník konania spĺňa podmienky pre určenie potreby

poskytovania sociálnej služby v zariadení pre seniorov, rozhodne o tom, že žiadateľ - účastník konania potrebuje poskytovanie sociálnej služby v zariadení pre seniorov, inak žiadosť zamietne. Svoj záver musí obec v rozhodnutí vydanom v súlade s § 46 až 52 správneho poriadku aj náležite odôvodniť (aj explicitne v ňom uviesť skutočnosti, ktoré boli podkladom na jeho rozhodnutie).

Voči rozhodnutiu obce o potrebe poskytovania sociálnej služby v zariadení pre seniorov, resp. rozhodnutiu obce, že žiadateľ- účastník konania nepotrebuje poskytovanie sociálnej služby v zariadení pre seniorov, a tým o zamietnutí žiadosti o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby v zariadení pre seniorov s finančnou podporou poskytovania tejto sociálnej služby z verejných prostriedkov (rozpočtu obce) nemožno v súlade s § 92a ods. 3 návrhu zákona podať riadny opravný prostriedok ani mimoriadne opravné prostriedky podľa § 60 a § 62 až 68 správneho poriadku.

Toto rozhodnutie je teda konečné. Zákonnosť tohto rozhodnutia môže byť preskúmaná správnym súdom formou správnej žaloby podľa ustanovení Správneho súdneho poriadku (zákon č. 162/2015 Z. z.).

K bodom 67 a 68 (§ 93 ods. 1, § 93 ods. 2 a 3)

Návrhom právnej úpravy sa vypúšťajú ustanovené oznamovacie povinnosti a povinná súčinnosť prijímateľa sociálnej služby podmienenej odkázanosťou a fyzickej osoby, ktorá žiada o poskytovanie sociálnej služby podmienenej odkázanosťou, ktoré súvisia s pôsobnosťou obce alebo vyššieho územného celku podľa doterajšej právnej úpravy v konaní vo veci odkázanosti na sociálnu službu a súvisiacou posudkovou činnosťou na tieto účely v rámci tohto konania. Takto koncipovaná právna úprava je previazaná so zrušením pôsobnosti obce a vyššieho územného celku v rozsahu svojej pôsobnosti podľa zákona o sociálnych službách rozhodovať o odkázanosti na sociálnu službu v správnom konaní (odôvodnenie k bodom 45 až 56).

K bodu 69 (§ 94a a 94b)

Zmeny v právnej úprave spracúvania osobných údajov na účely zákona o sociálnych službách obcou (§ 94a) a vyšším územným celkom (§ 94b) oproti doterajšej právnej úprave predstavujú vypustenie právnej úpravy vzťahujúcej sa na spracúvanie osobných údajov obcou a vyšším územným celkom, ktoré sa viažu na rozhodovanie vo veciach odkázanosti na sociálnu službu a na posudkovú činnosť na účely poskytovania sociálnej služby podmienenej odkázanosťou zákona, ktorej záverom bol podľa doterajšej právnej úpravy posudok o odkázanosti na sociálnu službu. Takto koncipovaná právna úprava je previazaná so zrušením pôsobnosti obce a vyššieho územného celku v rozsahu svojej pôsobnosti podľa zákona o sociálnych službách rozhodovať o odkázanosti na sociálnu službu (odôvodnenie k bodom 45 až 56). Vzhľadom na vecný rozsah týchto právnych úprav a s nimi súvisiacich legislatívno-technických úprav, najmä zmena v označení písmen v súvislosti s vypustením ustanovení a súvisiacim preznačením následných písmen, pristúpilo sa z hľadiska legislatívnej techniky k uvedeniu nového znenia ustanovení § 94a a 94b so zapracovanými zmenami a doplneniami obsiahnutými v návrhu zákona v doterajšom znení týchto ustanovení.

K bodu 70 (§ 94c ods. 2 písm. k))

Ide o legislatívno-technickú úpravu – zmena v označení právnej úpravy, na ktorú sa odkazuje pri vymedzení fyzickej osoby, o ktorej sa spracúvajú osobné údaje poskytovateľom sociálnej služby, a to z § 92 ods. 6 na § 92 ods. 2. Táto úprava vychádza z právnej úpravy obsiahnutej v bodoch 61, 63 a 65 a súvisiacej zmeny v označení doterajších odsekov v § 92.

K bodom 71 až 74 (§ 98)

Ide o legislatívno-technickú úpravu – zmena v označení právnej úpravy, na ktorú sa odkazuje pri vymedzení rozsahu vykonávania kontrolnej činnosti vo veciach sociálnych služieb podľa tohto zákona. Táto úprava vychádza z právnej úpravy § 80 a § 81 obsiahnutej v bodoch 45, 46, 48 až 50, 51 až 58 a súvisiacej zmeny označenia doterajších písmen príslušných ustanovení v § 80 a § 81 na ktoré sa odkazuje.

K bodu 75 (§105 ods. 1)

Vypustenie väzby oprávnenia navštíviť fyzickú osobu povereným zamestnancom obce alebo vyššieho územného celku na účely poskytovania alebo zabezpečenia poskytovania sociálnej služby, a to v časti viažucej sa na fyzickú osobu, ktorá žiada o posúdenie odkázanosti na sociálnu službu, je previazané so zrušením pôsobnosti obce a vyššieho územného celku v rozsahu svojej pôsobnosti podľa zákona o sociálnych službách rozhodovať o odkázanosti na sociálnu službu v správnom konaní (odôvodnenie k bodom 45 až 56).

K bodom 76 až 85

76 (§ 105a ods. 2 písm. c) bod 1b.), **77** (§ 105a ods. 2 písm. c) bod 1c), **78** (105a ods. 2 písm. d) prvý bod), **79** (§105a ods.2 písm. d) druhý bod), **80** (§ 105a ods. 2 písm. d) bod 4a.), **81** (§ 105a ods. 2 písm. d) bod 4b.), **82** (§105a ods. 5 písm. a) prvý bod), **83** (§105a ods. 5 písm. b), **84** (§ 105a ods. 5 vypustenie písm. c), **85** (§ 105a ods. 5 písm. c))

V rámci právnej úpravy informačného systému sociálnych služieb, vypustenie vedenia údajov v informačnom systéme sociálnych služieb (vrátane vykonania súvisiacich legislatívno-technických úprav pri označení), ktoré sa viažu na konanie a rozhodovanie vo veciach odkázanosti na sociálnu službu a na posudkovú činnosť na účely poskytovania sociálnej služby podmienenej odkázanosťou, je previazané so zrušením pôsobnosti obce a vyššieho územného celku rozhodovať o odkázanosti na sociálnu službu (odôvodnenie k bodom 45 až 56). Zároveň v rámci právnej úpravy informačného systému sociálnych služieb sa novo zabezpečuje (body 78 a 82) vedenie evidencie fyzických osôb, u ktorých o potrebe poskytovania sociálnej služby v zariadení pre seniorov podľa § 35 ods. 1 písm. b) zákona bolo vydané rozhodnutie obcou v rámci jej novo ustanovenej pôsobnosti podľa § 80 písm. c) prvého bodu (bod 44).

K bodom 86 a 87 (§105c ods. 4)

Explicitne sa ustanovuje v rámci právnej úpravy sprístupňovania údajov z neverejnej časti informačného systému sociálnych služieb na žiadosť orgánom verejnej moci v rozsahu nevyhnutnom na plnenie ich úloh podľa tohto zákona a osobitných predpisov, že toto sprístupňovanie sa týka aj osobných údajov bez súhlasu dotknutých osôb v rozsahu, spôsobom a na účel ustanovený osobitnými predpismi. Takto koncipovaná právna úprava je, okrem pôsobnosti orgánov verejnej moci ustanovenej týchto zákonom pri poskytovaní a zabezpečovaní sociálnych služieb, previazaná napr. aj s § 14 ods. 5 zákona č. 523/2004 Z. z.

o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý ustanovuje „povinnosť subjektov verejnej správy a právnických osôb a fyzických osôb, ktorým sa poskytujú prostriedky štátneho rozpočtu alebo ktoré hospodária s verejnými prostriedkami, predkladať bezplatne na žiadosť ministerstva financií spôsobom určeným ministerstvom financií a v ním určenom rozsahu, štruktúre a termíne údaje potrebné na účely zostavenia rozpočtu verejnej správy, realizácie rozpočtu verejnej správy a hodnotenia plnenia rozpočtu verejnej správy vrátane hodnotenia efektívnosti a účinnosti verejných výdavkov; tieto údaje zahŕňajú aj osobné údaje o fyzických osobách a údaje v neanonymizovanej podobe o právnických osobách“.

K bodu 88 (§ 110as až 110 av)

Z hľadiska právnej úpravy právnych vzťahov pri poskytovaní sociálnych služieb obsahujú prechodné ustanovenia právnu úpravu, ktorou sa v nevyhnutnom rozsahu uplatňuje zásada ochrany už nadobudnutých práv podľa doterajšej právnej úpravy a zabezpečuje sa postupné zosúladenie právnych vzťahov v tejto oblasti s novou právnou úpravou.

K § 110as a § 110at

V záujme vytvorenia podmienok na operatívnejšie poskytovanie a zabezpečenie sociálnej služby podmienenej odkázanosťou v prechodnom období „nábehu“ na integrovaný systém posudkovej činnosti, prechodné ustanovenie zabezpečuje, aby sa začaté konania vo veciach odkázanosti na sociálnu službu, ktoré neboli právoplatne ukončené do nadobudnutia účinnosti novej právnej úpravy dokončili podľa doterajšej právnej úpravy, teda v rozsahu svojej pôsobnosti podľa doterajšej právnej úpravy zákona o sociálnych službách obce a vyššie územné celky a za podmienok ustanovených doterajšou právnou úpravou zákona o sociálnych službách.

Ustanovuje sa (§ 110as ods. 2) strata platnosti rozhodnutia o odkázanosti na sociálnu službu vydaného obcou a vyšším územným celkom do nadobudnutia účinnosti tohto zákona podľa doterajšej právnej úpravy najneskôr nadobudnutím právoplatnosti rozhodnutia vo veci integrovaného posudku vydaného podľa zákona o IPČ alebo právoplatnosťou rozhodnutia o zastavení konania o integrovanom posudku z dôvodov ustanovených zákonom o IPČ, ak toto konanie bolo začaté z vlastného podnetu príslušného správneho orgánu. To znamená, že rozhodnutie o odkázanosti na príslušný druh sociálnej služby, resp. na príslušný druh zariadenia aj ak sa odkázaná fyzická osoba nerozhodne vykonať toto rozhodnutie a na jeho základe preukázateľným spôsobom prejaviť záujem o poskytovanie sociálnej služby, na ktorú je podľa tohto právoplatného rozhodnutia odkázaná, stráca platnosť najneskôr nadobudnutím právoplatnosti rozhodnutia vo veci integrovaného posudku vydaného podľa zákona o IPČ alebo právoplatnosťou rozhodnutia o zastavení konania o integrovanom posudku z dôvodov ustanovených zákonom o IPČ (nesplnenie povinnosti vymedzenej súčinnosti účastníka konania o integrovanom posudku počas konania o integrovanom posudku, ktorá neumožňuje zistiť skutkový stav v tomto konaní, a teda rozhodnúť vo veci zavinení účastníka konania). Táto fyzická osoba, ak bude mať záujem o poskytovanie sociálnej služby podmienenej odkázanosťou aj po 1. septembri 2025 teda nebude musieť postupovať podľa novej právnej úpravy a získať právny základ pre možnosť poskytovania sociálnej služby podmienenej odkázanosťou, ktorým je právoplatný integrovaný posudok vydaný príslušným úradom práce, sociálnych vecí a rodiny s posudkovými závermi, ktoré umožnia tejto fyzickej osobe

poskytovať konkrétny druh ňou zvolenej sociálnej služby, resp. sociálnu službu v touto fyzickou osobou zvolenom druhu zariadenia sociálnych služieb.

Zabezpečuje sa (§ 110 as ods. 3) kontinuita oprávnenosti poskytovania sociálnej služby podmienenej odkázanosťou (príslušného druhu sociálnej služby, resp. sociálnej služby v príslušnom druhu zariadenia) prijímateľom sociálnej služby aj podľa novej právnej úpravy, a to na základe plnenia právnej podmienky odkázanosti na túto sociálnu službu (príslušného druhu sociálnej služby, resp. sociálnej služby v príslušnom druhu zariadenia) podľa doterajšej právnej úpravy.

Dočasnosť prechodných ustanovení § 110 as ods. 2 a 3 je zároveň v zásade obmedzená skutkovými okolnosťami, ktoré determinujú potrebu začatia konania vo veci integrovaného posudku, a to

1. uplynutím termínu potreby opätovného posúdenia zdravotného stavu, ak potreba tohto opätovného posúdenia a jej termín bol určený v posudku o odkázanosti na sociálnu službu vydanom podľa doterajšej právnej úpravy, a súvisiacim podnetom obce alebo vyššieho územného celku v rozsahu svojej pôsobnosti podať podnet správnomu orgánu na začatie konania o integrovanom posudku (§ 110at písm. a),
2. zmenou zdravotného stavu a jeho funkčných dôsledkov s vplyvom na priznaný stupeň odkázanosti a súvisiacim konaním a právoplatným rozhodnutím o integrovanom posudku podľa novej právnej úpravy začatým z podnetu obce alebo vyššieho územného celku v rozsahu svojej pôsobnosti (§ 110at písm. b)) alebo z podnetu inej oprávnenej osoby podľa § 7 zákona o IPČ ,
3. nadobudnutím právoplatnosti integrovaného posudku vydaného na základe žiadosti tohto prijímateľa sociálnej služby, ktorému sa sociálna služba poskytuje podľa doterajšej právnej úpravy,
4. nadobudnutím právoplatnosti rozhodnutia o zastavení konania o integrovanom posudku z dôvodov ustanovených § 8 ods. 2 zákona o IPČ.

K § 110au

Vzhľadom na povahu a charakter sociálnej služby poskytovanej v zariadeniach sociálnych služieb celoročnou pobytovou formou tejto sociálnej služby sa vo svojich dôsledkoch pre doterajších prijímateľov tejto sociálnej služby, ktorí sú ním ku dňu nadobudnutia účinnosti novej právnej úpravy a aj po tomto dni, zabezpečuje kontinuita oprávnenosti poskytovania tejto sociálnej služby osobitne vymedzenou „dočasnosťou“, a to najdlhšie do uplynutia platnosti uzatvorenej písomnej zmluvy o poskytovaní tejto sociálnej služby (v jej znení pokiaľ ide o platnosť zmluvy k poslednému dňu pred nadobudnutím účinnosti novej právnej úpravy - explicitne je ustanovené, že platnosť zmluvy nemožno po 31. auguste 2025 predĺžiť). Skutočnosť, že takýto doterajší prijímateľ sociálnej služby v zariadení podmienenom odkázanosťou s celoročnou pobytovou formou po nadobudnutí právoplatnosti integrovaného posudku vydaného podľa novej právnej úpravy- zákona o IPČ alebo právoplatnosťou rozhodnutia o zastavení konania o integrovanom posudku z dôvodov ustanovených zákonom o IPČ, nesplní podmienku minimálne požadovaného stupňa odkázanosti na poskytovanie sociálnej služby v tomto zariadení podľa tohto zákona, bude nahradená fikciou plnenia tohto minimálneho stupňa odkázanosti na poskytovanie sociálnej

služby v tomto zariadení najdlhšie do doby platnosti zmluvy o poskytovaní sociálnej služby (v jej znení k poslednému dňu pred nadobudnutím účinnosti novej právnej úpravy).

K § 110av

Právna úprava prechodného ustanovenia zabezpečuje kontinuitu oprávnenosti poskytovania sociálnej služby, ktorou je prepravná služba, požičiavanie pomôcok a sprostredkovanie osobnej asistencie, aj podľa novej právnej úpravy, prijímateľom tejto sociálnej služby, ktorí sú fyzickou osobou s ťažkým zdravotným postihnutím, a to na základe preukázania plnenia právnej podmienky na poskytovanie tejto sociálnej služby podľa doterajšej právnej úpravy. Dočasnosť prechodného ustanovenia je zároveň obmedzená do právoplatnosti rozhodnutia vo veci integrovaného posudku.

Posudok vydaný príslušným úradom práce, sociálnych vecí a rodiny na účely kompenzácie sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia podľa osobitného predpisu, ktorým je zákon č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v jeho znení pred nadobudnutím účinnosti zákona o IPČ, (zákonom o IPČ sa v jeho Čl. VII. mení a dopĺňa aj zákon č. 447/2008 Z. z.), do nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia vo veci integrovaného posudku bude teda relevantným podkladom u fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím resp. u opatrovateľa, a to na účely preukázania plnenia právnej podmienky:

- na poskytovanie prepravnej služby podľa § 42 zákona, ktorou je odkázanosť na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom,
- na poskytovanie sociálnej služby, ktorou je požičiavanie pomôcok podľa § 47 zákona, ktorou je odkázanosť na pomôcku,
- na sprostredkovanie osobnej asistencie podľa § 46 zákona .

K bodu 89 (príloha č. 1)

Ide o premietnutie zmeny v označení stupňov odkázanosti v rámci údajov o vymedzených druhoch zariadení sociálnych služieb v tejto prílohe. Právna úprava je previazaná s vypustením doterajšej prílohy č. 3 k zákonu, ktorá upravovala spôsob posudzovania odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri jednotlivých činnostiach a zaradenie do stupňa odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby, a to vzhľadom na zákon o IPČ, ktorý novo ustanovuje integrovanú posudkovú činnosť, ktorá zahŕňa sociálnu posudkovú činnosť a lekársku posudkovú činnosť aj na účely uplatnenia nárokov, ktorá závisia od integrovaného posudku podľa zákona o sociálnych službách. V súlade s § 3 ods. 1 zákona o IPČ fyzická osoba je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby, ak jej stupeň odkázanosti je I až V podľa prílohy č.5 k tomuto zákonu, a to na základe vydaného integrovaného posudku, ktorý vychádza zo záverov sociálnej posudkovej činnosti a lekárskej posudkovej činnosti vykonávanej podľa tohto zákona so súvisiacim novo ustanoveným zisťovaním, hodnotením a posudzovaním funkčných dôsledkov zdravotného stavu u posudzovanej osoby. Podľa doterajšej právnej úpravy počtu stupňov odkázanosti, pri ktorých sa posudzovaná osoba považuje za odkázanú na pomoc inej fyzickej osoby je ich päť, a aj podľa novej právnej úpravy počtu stupňov odkázanosti, pri ktorých sa posudzovaná osoba považuje za odkázanú na pomoc inej fyzickej osoby je ich päť. Podľa doterajšej právnej úpravy sú tieto stupne odkázanosti vyjadrujúce stupňujúcu sa mieru tejto odkázanosti fyzickej osoby na pomoc

inej fyzickej osoby označené ako stupeň odkázanosti II až VI (príloha č. 3 písm. B k zákonu o sociálnych službách) a podľa novej právnej úpravy sú tieto stupne odkázanosti vyjadrujúce stupňujúcu sa mieru tejto odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby označené ako stupeň odkázanosti I až V (príloha č. 5 k zákonu o IPČ). Nakoľko vo svojich dôsledkoch dochádza oproti doterajšej právnej úpravy k zmene označenia týchto stupňov odkázanosti, táto zmena sa premieta aj v znení prílohy č. 1.

K bodu 90 (príloha č.3)

Vypustenie prílohy č. 3 k zákonu, ktorá upravovala spôsob posudzovania odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri jednotlivých činnostiach a zaradenie do stupňa odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby, je realizované vzhľadom na zákon o IPČ, ktorý novo ustanovuje integrovanú posudkovú činnosť, ktorá zahŕňa sociálnu posudkovú činnosť a lekársku posudkovú činnosť aj na účely uplatnenia nárokov, ktorá závisia od integrovaného posudku podľa zákona o sociálnych službách. V súlade s § 3 ods. 1 zákona o IPČ fyzická osoba je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby, ak jej stupeň odkázanosti je I až V podľa prílohy č.52 k tomuto zákonu, a to na základe vydaného integrovaného posudku, ktorý vychádza zo záverov sociálnej posudkovej činnosti a lekárskej posudkovej činnosti vykonávanej podľa tohto zákona so súvisiacim novo ustanoveným zisťovaním, hodnotením a posudzovaním funkčných dôsledkov zdravotného stavu u posudzovanej osoby.

K bodu 91 (príloha č. 4)

Zmena označenia prílohy vychádza z účelu tejto prílohy, a to vzhľadom na dôsledky zákona o IPČ. Novo ustanovené posudzovanie odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby v rámci integrovanej posudkovej činnosti vykonávanej v správnom konaní v pôsobnosti príslušného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny podľa zákona o IPČ je realizované aj na účely poskytovania sociálnych služieb podmienených odkázanosťou podľa zákona o sociálnych službách.

Vecný rozsah úkonov a dohľadu poskytovaných v rámci odbornej činnosti, ktorou je poskytovanie pomoci pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby poskytovateľom sociálnej služby podmienenej odkázanosťou v na účely poskytovania tejto sociálnej služby bude naďalej vychádzať zo špeciálnej právnej úpravy podľa prílohy č. 4 zákona, čomu zodpovedá aj jej nové označenie

K bodu 92 (príloha č. 4 časť IV.)

Novo sa ustanovuje na účely poskytovania sociálnych služieb vecný rozsah dohľadu poskytovaného v rámci pomoci pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby tak, aby v zásade zodpovedal posudkovým kritériám pri posudzovaní odkázanosti fyzickej osoby odkázanej na pomoc inej fyzickej osoby na dohľad pri vykonávaní konkrétnych činností v rámci základných životných potrieb, či ich je alebo nie je posudzovaná osoba schopná vykonávať samostatne, alebo či ich je schopná vykonávať s dohľadom, ktoré boli relevantné pre priznaný stupeň odkázanosti podľa zákona o IPČ a vykonávacieho právneho predpisu k tomuto zákonu a ktoré sú premietnuté v možnom rozsahu poskytovaných úkonov a dohľadu podľa prílohy č. 4 k zákonu o sociálnych službách.

K bodu 93 (príloha č. 5, príloha č. 6)

Ide o premietnutie zmeny v označení stupňov odkázanosti v rámci údajov o výške finančného príspevku, ktoré sa vzťahujú na jednotlivé stupne odkázanosti v prílohe č. 5 a v prílohe č. 6. Právna úprava je previazaná s vypustením doterajšej prílohy č. 3 k zákonu, ktorá upravovala spôsob posudzovania odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri jednotlivých činnostiach a zaradenie do stupňa odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby, a to vzhľadom na zákon o IPČ, ktorý novo ustanovuje integrovanú posudkovú činnosť, ktorá zahŕňa sociálnu posudkovú činnosť a lekársku posudkovú činnosť aj na účely uplatnenia nárokov, ktorá závisia od integrovaného posudku podľa zákona o sociálnych službách. V súlade s § 3 ods. 1 zákona o IPČ fyzická osoba je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby, ak jej stupeň odkázanosti je I až V podľa prílohy č. 5 k tomuto zákonu, a to na základe vydaného integrovaného posudku, ktorý vychádza zo záverov sociálnej posudkovej činnosti a lekárskej posudkovej činnosti vykonávanej podľa tohto zákona so súvisiacim novo ustanoveným zisťovaním, hodnotením a posudzovaním funkčných dôsledkov zdravotného stavu u posudzovanej osoby. Podľa doterajšej právnej úpravy počtu stupňov odkázanosti, pri ktorých sa posudzovaná osoba považuje za odkázanú na pomoc inej fyzickej osoby je ich päť, a aj podľa novej právnej úpravy počtu stupňov odkázanosti, pri ktorých sa posudzovaná osoba považuje za odkázanú na pomoc inej fyzickej osoby je ich päť. Podľa doterajšej právnej úpravy sú tieto stupne odkázanosti vyjadrujúce stupňujúcu sa mieru tejto odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby označené ako stupeň odkázanosti II až VI (príloha č. 3 písm. B k zákonu o sociálnych službách) a podľa novej právnej úpravy sú tieto stupne odkázanosti vyjadrujúce stupňujúcu sa mieru tejto odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby označené ako stupeň odkázanosti I až V (príloha č. 5 k zákonu o IPČ). Nakoľko vo svojich dôsledkoch dochádza oproti doterajšej právnej úpravy k zmene označenia týchto stupňov odkázanosti, táto zmena sa premieta aj v znení prílohy č. 5 a prílohy č. 6.

K Čl. IX (Zákon č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov)

K bodom 1 a 2 (§ 7 ods. 2 písm. g) a písm. k)

Ide o legislatívnu technickú zmenu v súvislosti s návrhom zákona o integrovanej posudkovej činnosti.

K Čl. X (Zákon č. 55/2017 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov)

K bodom 1 a 2 (§ 6 a poznámka k odkazom 7a a 15)

V súvislosti s prechodom posudkových lekárov zo štátnej služby na verejnú službu bolo potrebné upraviť, že štátnou službou na účely tohto zákona nie je vykonávanie lekárskej posudkovej činnosti v oblasti sociálnych vecí, rodiny a služieb zamestnanosti. Z legislatívno-technického dôvodu sa upravuje súvisiaca poznámka pod čiarou.

K bodom 3 a 4 (§ 112)

Ide o legislatívno-technické úpravy z dôvodu, že lekársku posudkovú činnosť už nebudú vykonávať posudkoví lekári, ktorí by boli štátnymi zamestnancami, ale pôjde o výkon práce vo verejnom záujme.

K bodu 5 (§ 193m)

V súvislosti s prechodom posudkových lekárov zo štátnej služby sa v prechodnom ustanovení navrhuje upraviť skončenie ich štátnozamestnaneckého pomeru.

K Čl. XI (Zákon č. 112/2018 Z. z. o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov)

K bodu 1 (§ 2 ods. 5 písm. b) druhého bodu)

V súvislosti s návrhom zákona o integrovanej posudkovej činnosti sa navrhuje rozšíriť spôsob preukazovania dlhodobého zdravotného postihnutia o integrovaný posudok pre účely zákona č. 112/2018 Z. z. v zmysle § 2 ods. 5 písm. b) druhého bodu.

K bodu 2 (§ 22 ods. 1 písm. b))

V súvislosti s návrhom zákona o integrovanej posudkovej činnosti sa navrhuje rozšíriť spôsob preukazovania odkázanosti na sociálnu službu u fyzických osôb, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby, alebo domácu opatrovateľskú službu v súvislosti s poskytovaním pomoci na podporu dopytu v zmysle zákona č. 112/2018 Z. z.

K bodu 3 (§ 25a ods. 2 písm. b))

Z aplikačnej praxe vyplynula potreba doplniť náležitosti žiadosti o posúdenie dlhodobého zdravotného postihnutia, a to najmä v súvislosti s podrobnejším opisom pracovnej činnosti vypracovaným zamestnávateľom alebo potenciálnym zamestnávateľom.

K bodu 4 (§ 25a ods. 2)

Doplnenie ustanovenia o podstatné náležitosti žiadosti o posúdenie dlhodobého zdravotného postihnutia.

K bodu 5 (§ 25a ods. 3)

Ide o zamedzenie duplicity v procese posudzovania dlhodobého zdravotného postihnutia a zamedzenie neúčelného zaťaženia systému posudkovej činnosti. Zároveň sa predchádza prípadnej dvojkoľajnosti výstupov jednotlivých posudkov. Precizuje sa ustanovenie v časti miestnej príslušnosti úradov práce, sociálnych vecí a rodiny v súvislosti s podávaním žiadosti fyzickej osoby o posúdenie dlhodobého zdravotného postihnutia. V prípade, ak žiadosť nebude mať predpísané náležitosti, úrad práce odloží žiadosť o posúdenie dlhodobého zdravotného postihnutia, čo v praxi bude znamenať, že sa ňou nebude zaoberať. Posudkový lekár teda v takom nebude posudzovať dlhodobé zdravotné postihnutie fyzickej osoby a nebude ani vypracovávať posudok.

K bodu 6 (poznámka pod čiarou k odkazu 71b)

Legislatívno-technická úprava.

K bodu 7 (§ 25a ods. 6 písm. c)

Precizuje sa, že obsahom žiadosti o posúdenie dlhodobého zdravotného postihnutia je podrobný opis pracovnej činnosti, na základe ktorého je možné určiť, či posudzovaná fyzická osoba má alebo nemá vzhľadom na povahu vykonávanej pracovnej činnosti dlhodobé zdravotné postihnutie.

K bodu 8 (§ 25a ods. 9)

V nadväznosti na rozšírenie spôsobu preukazovania dlhodobého zdravotného postihnutia o integrovaný posudok (bod 1) sa navrhuje umožniť podať žiadosť o nové posúdenie dlhodobého zdravotného postihnutia podľa § 25a zákona č. 112/2018 Z. z. najskôr po uplynutí šiestich mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti integrovaného posudku.

K bodu 9 (§ 25a)

V nadväznosti na rozšírenie spôsobu preukazovania dlhodobého zdravotného postihnutia o integrovaný posudok (bod 1) sa navrhuje, aby lekárske posudky vypracované podľa § 25a zákona č. 112/2018 Z. z. stratili platnosť buď vypracovaním nového lekárskeho posudku vo vzťahu k tej istej fyzickej osobe a k tej istej pracovnej činnosti alebo nadobudnutím právoplatnosti integrovaného posudku obsahujúceho výrok o dlhodobom zdravotnom postihnutí vo vzťahu k tej istej fyzickej osobe a k tej istej pracovnej činnosti.

V odseku 11 sa dopĺňa fikcia pre fyzickú osobu, ktorá podala novú žiadosť o posúdenie dlhodobého zdravotného postihnutia vo vzťahu k tej istej pracovnej činnosti najneskôr 30 dní pred uplynutím dvoch rokov od vypracovania predchádzajúceho lekárskeho posudku, že až do vypracovania nového lekárskeho posudku sa považuje za fyzickú osobu, ktorá má dlhodobé zdravotné postihnutie, to neplatí, ak úrad práce novú žiadosť odložil z dôvodu, že nemá predpísané náležitosti.

K bodu 10 (§ 36 Prechodné ustanovenie k úpravám účinným od 1. septembra 2025)

V odseku 1 je cieľom návrhu podpora zamestnávania znevýhodnených osôb, ktorými sú osoby so zdravotným postihnutím v zmysle rozhodnutia o nepriznaní invalidného dôchodku, z ktorého vyplýva pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 20 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou podľa § 2 ods. 5 písm. b) druhého bodu zákona č. 112/2018 Z. z. Prechodné ustanovenie zachováva rovnaké právne postavenie kategórie fyzických osôb, ktoré boli znevýhodnenou osobou v zmysle rozhodnutia o nepriznaní invalidného dôchodku, z ktorého vyplýva pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 20 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou podľa § 2 ods. 5 písm. b) druhého bodu zákona č. 112/2018 Z. z. už v čase nástupu do zamestnania v integračnom podniku. Ak by prechodné ustanovenie účinné od 1. septembra 2025 nezachovalo ich postavenie znevýhodnenej osoby, mohlo by to mať negatívny dosah na plnenie zákonných podmienok v zmysle zákona č. 112/2018 Z. z. , napr. vo vzťahu k priznanému štatútu registrovaného sociálneho podniku, resp. k strate nároku na finančnú podporu na zamestnávanie týchto osôb pre registrované sociálne podniky - integračné.

V odseku 2 v nadväznosti na rozšírenie spôsobu preukazovania odkázanosti na sociálnu službu u fyzických osôb, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby, alebo domácu opatrovateľskú službu v súvislosti s poskytovaním pomoci na podporu dopytu v zmysle zákona č. 112/2018 Z. z. sa navrhuje, aby sa zachovalo právoplatné rozhodnutie o odkázanosti na sociálnu službu vydané pred 1. septembrom 2025 pre fyzické osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby, alebo domácu opatrovateľskú službu na využitie možnosti poskytnutia pomoci na podporu dopytu v zmysle zákona č. 112/2018 Z. z. Ak by prechodné ustanovenie účinné od 1. septembra 2025 nezachovalo fyzickej osobe postavenie odkázanej osoby na pomoc inej fyzickej osoby, alebo domácu opatrovateľskú službu, mohlo by to mať negatívny dopad na využívanie pomoci na podporu dopytu v zmysle zákona č. 112/2018 Z. z.

K Čl. XII

Navrhuje sa nadobudnutie účinnosti zákona od 1. septembra 2025 s výnimkou Čl. VII bodu 86, ktorý nadobudne účinnosť dňa 1. augusta 2025.

K prílohe č. 1

Navrhuje sa zoznam ťažkých zdravotných postihnutí na účely zákona o integrovanej posudkovej činnosti pre potreby určenia ťažkého zdravotného postihnutia v rámci lekárskej posudkovej činnosti. Navrhovaná zmena predstavuje odklon od zoznamu diagnóz a vyjadrenia percentuálnej miery funkčnej poruchy v terajšej platnej legislatíve. V novej prílohe sa navrhuje zoznam ťažkých zdravotných postihnutí podľa jednotlivých oblastí funkčných dôsledkov.

Návrhom zákona sa ponecháva pre účely ťažkého zdravotného postihnutia hranica výšky pre nízky vzrast po ukončení rastu 120 cm v súlade s aktuálne platnou legislatívou. V prípade prekročenia tejto hranice sú osoby s achondropláziou uvedené v časti B časť 3 písm. b) ťažké formy artropatií, zápalových reumatických ochorení, choroby kostí, chrupaviek, šliach, vnútornej výstelky kĺbu, liečebne neovplyvniteľné, trvalo aktívne s progresiou, s výraznými deštruktívnymi zmenami a s ťažkým funkčným postihnutím, ktoré postihuje viaceré kĺby horných končatín, dolných končatín alebo chrbtice, disproporčné poruchy rastu so závažnými deformitami skeletu bez udania výšky.

Napriek tomu, že na rozdiel od platnej právnej úpravy v návrhu zákona nie sú uvedené jednotlivé diagnózy a bude sa klásť dôraz na ťažké funkčné dôsledky, fyzické osoby, ktorým je diagnostikovaný napr. Aspergerov syndróm, sa budú považovať za fyzické osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, ak majú ťažké poruchy psychického vývoja, pervazívne vývinové poruchy so stredne ťažkou alebo ťažkou poruchou funkčnosti v oblastiach komunikácie, sociálnej interakcie, adaptabilného správania, orientácie alebo sebaobsluhy alebo s maladaptívnym alebo agresívnym správaním voči sebe alebo svojmu okoliu.

Pri mentálnom postihnutí sa bude osoba považovať za ŤZP už od stredného pásma ľahkej mentálnej retardácie s ťažkou poruchou správania, komunikácie, orientácie, sebaobsluhy alebo ťažkého narušenia sociálnych zručností. Inkontinencia a jej rôzne formy, bez ohľadu na pôvod inkontinencie (vrátane stresovej inkontinencie) sú zahrnuté v prílohe č. 1, v bode E “inkontinencia moču ťažkého stupňa v súvislosti s inými ochoreniami alebo stolice ťažkého stupňa v súvislosti s inými ochoreniami,”

Na ťažké zdravotné postihnutie sa nahliada ako na nedostatok telesných, duševných a zmyslových funkcií, nie sumár diagnóz. Výsledná miera funkčnej poruchy tak ako doposiaľ, tak i v rámci navrhovaného zákona o integrovanej posudkovej činnosti bude výsledkom odborného, komplexného, ale najmä personalizovaného zhodnotenia funkčného dopadu všetkých ochorení a ich vplyvu na telesné duševné a zmyslové znevýhodnenie ich vplyvu na oblasť mobility a orientácie, komunikácie, sebaobsluhy. Predmetom posúdenia je taktiež znevýhodnenie v oblasti zvýšených výdavkov na ustanovené tituly. Výsledná miera funkčnej poruchy nie je sumárom diagnóz, či symptómov, ale na rozdiel od iných odborných medicínskych odborov, špecifikum posudkového lekárstva je v komplexnom zhodnotení zdravotného stavu.

Pri posudzovaní, či osoba má ťažké zdravotné postihnutie, dochádza k zhodnoteniu zdravotného stavu, určení či sa jedná o ľahkú, strednú, alebo ťažkú poruchu. Pritom ľahká porucha nepredstavuje žiadny zásadnejší vplyv na fungovania integrity jedinca ako celku, naopak, organizmus má funkčné rezervy, naopak ťažká porucha predstavuje dezintegráciu organizmu ako celku, bez možnosti kompenzácie a potreby externej pomoci a podpory, kde už predpoklad sociálneho začlenia a samostatného fungovania bez adekvátnej podpory je výrazne limitovaný. Stredná porucha je výsledkom individuálneho zhodnotenia funkčných dôsledkov, dopadov na sociálny, spoločenský a rodinný život. Toto posudzovanie je vysoko kvalifikované a komplexné, odrážajúce kompenzačné schopnosti posudzovanej osoby.

K prílohe č. 2

Navrhuje sa spôsob určenia stupňa odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby, ak je účastník konania do 15 rokov veku a ak je účastník konania nad 15 rokov veku. Oproti terajšej platnej legislatíve sa mení počet stupňov odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby zo 6 stupňov na 5 stupňov, pričom v navrhovanej právnej úprave sa bude poskytovať podpora už od 1. stupňa odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby.

K prílohe č. 3

Navrhujú sa tri skupiny chorôb a porúch na účely poskytovania peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov na diétne stravovanie.

K prílohe č. 4

Navrhuje sa zoznam zdravotných postihnutí na účely poskytovania peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s hygienou, pričom sa príspevok na zvýšené výdavky na hygienu navrhuje poskytnúť aj v prípade len inkontinencie moču ťažkého stupňa v súvislosti s inými ochoreniami alebo stolice ťažkého stupňa v súvislosti s inými ochoreniami jednotlivo.

K prílohe č. 5

Navrhuje sa zoznam zdravotných postihnutí, pri ktorých dochádza k nadmernému opotrebovaniu šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia v dôsledku ťažkých porúch mobility a iných porúch bez používania technicky náročných pomôcok a zoznam technicky náročných pomôcok, ktorých používaním dochádza k nadmernému opotrebovaniu šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia.